

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . 10 kor. — ált.
 Fél évre . . . 5 kor. — ált.
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 ált.
 Egyek szám 20 Hll.

HIRDETÉSEK
 5 bábos poltisorban 14, másodszor
 12, a minden további sorért 10 Hll.

NYILTTÉR BEN
 petit soronként 20 Hll-ért vétet-
 nek fel.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felolvasáshoz kötelező, az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadó nevére címzetten Nagykanizsára bérmenten intézendők.

Bérmentelen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” a „nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár részvénytársaság,” „nagykanizsai és galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagykanizsai kisednevelő egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztény jótékony nőegylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények táptintézete,” a „katonai hadastyánegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETES TARTALMU HETILAP.

A drágaság.

Ha a közönség a „drágaság” miatt panaszkodik, akkor ezt csak az élelmészeti cikkekre érti. A fogyasztó panasza ez a mindennapi létfentartáshoz, a legegyszerűbb fizikai szükségletekhez tartozó áruk miatt. Tulajdonképpen iparcikket nem ért a drágaság fogalma alatt, mert ennek fogyasztása természetesen nem oly egyetemes és általános. Nem nyomja tehát a háztartási budgetet akkora mérvben, mint a tápszerek drága volta. De nem szorítja az iparcik azért sem, mert ebben a takarékoság aránylag jobban érvényesíthető, mint az u. n. elsőrendű szükségleti cikkeket képező áruknál. A drágaság e része éppen azért bir is társadalmi jelentőséggel, mely mellett nem lehet közömbös egykedvűséggel elhaladni. Minden államban, legyen bár fejlett, gazdag, eminszeny valami dolog a pénz vételezésének csökkenése, a miről talán itt is szólhatunk. De különösen nagy ügy ez hazánkban, hol nincs bő és dus kereset, ahol a gazdasági ügyek fogyasztóképessége az átlagos szűkös jövedelem folytán amenny is szerfölött alacsony, a mi egész természetünkön sajnos nyomatok hogy a legnagyobb gátja a tulajdonképpen ipari fejlődésnek. A drágaság e szűkös jövedelmet abszorbeálván, vajmi kevés marad a hazai ipar termékeinek fogyasztására.

Hogy ez idő szerint országzerte u. n. drágaság van, a mi az elsőrendű fogyasztási szükségletek cikkeit érinti, köztudomású s számszerűleg is igazolható. Jellemző gazdasági viszonyainkra ily helyzet beállta, sőt ennek tartós volta, a minek megszüntérére egyhamar

pozitív remény sincs. A jellegzetességet abban találhatjuk, hogy hazánk, amely agrárország, a legszükségesebb tápszerekből sem termel annyit, miképp bizonyos jobb arány álljon elő a fogyasztás és termelés között. Jellemző azért, mert sajnos, hazánk iparilag nem oly fejlett, de más irányban sem, hogy a szükséglet rendkívüli, avagy rohamosan növekvő volna. Nincsenek itt a jól fizetett ipari munkások milliói, nincs meg a gazdag s fogyasztóképes középosztály. És mégis beállott ez állapot; beállott szükségképp, mert a mezőgazdasági termelés elvei e tekintetben avultak, a fejlődéssel lépést nem tartók; mert a fogyasztás nagy tényezője figyelembe nem vétetik s a gazdasági izemek nincsenek is annak kielégítésére berendezve.

Szinte azt kérdezzük, hol is van hát az úgynevezett agrárország? Ha ma már beállhatott és szinte évek óta tarthat ez a drágaság, vajjon mi lesz akkor, ha a többi produktív osztályok, az iparé, a kereskedelem fejlettebb lesz, ha népességük erőteljesebben fokozódik, ha szükségletük nagyobb leend? Hiszen ha a magyar mezőgazdaság kis termelésével már most csodát mond, mi tevők legyünk később?

Az élelmi szerek drágasága a fejlődés nagy gátja, mert emeli az összes osztályok termelési költségeit, a mit éppen a fejlődés kezdetleges stádiumában nehéz elviselni. Az ipar nem képes oly magas béreket fizetni éppen akkor, a mikor a nyers anyag, az élelmi szer drága, hogy a munkásosztály elégedett lehessen. Ez elégtelenség hajtásait eléggé tapasztalhatjuk éppen mostanság. Tapasztaljuk másképp és másutt is, városaink kiala-

kulásánál, a középosztály megélhetési küzdelmeinél.

A drágaság tehát csakugyan eminszeny gazdasági és szociális kérdés, melylyel valamennyi osztálynak s a kormánynak a legbehatóbban kell foglalkozni, mert a jelen állapot tartóssága súlyos kihatással van összes viszonyainkra. És mint jeleztük, aggályossá teszi a jövődet, amelynek egyik legnagyobb feladata az iparfejlesztés és teremtés, a minek azonban az elsőrendű szükségleti cikkek drágasága tetemes akadály, mert versenyképessége van bénítva. Különösen a mezőgazdaságra hárul a felelőség ez ügyben, mert hisz nyilvánvaló, hogy a drágaság oka nálunk nem az emelkedő konjunktúra következménye. Sajnos, nincs oly gazdasági föllendülés, mely hirtelen és fokozott igényekkel lép fel. Egyáltalán nem javult, sajnos, a széles fogyasztó rétegek anyagi helyzete és így szükséglete oly rövidesen, a mi leküzdhetetlen igényeket támasztott volna. Szóval, sehol sincs az emelkedő, forrongó és lökötő konjunktúra, a mi érthetővé tenné a tárgyalt állapotot.

De bizonyára oka ennek csak az, hogy a termelés nem tart lépést a szükséglettel. Hogy a mi mezőgazdaságunk, hisz e panasz régi s állandó, nem vet ügyet egyébként oly hársá-nyan hirdetett rossz helyzete dacára se, a fogyasztásra, nem igyekezik ennek kielégítésével a földjáradékot — a minek csökkenése miatt panaszos — fokozni, hanem ósdi elvei szerint gondolkodik és cselekszik. Bizonyára nagy kárára az országnak, a többi termelő s fogyasztóosztályoknak és mindenekelőtt önmagának, hisz a drágaság nyüge reá is háruland.

Városunk műszaki vezetése.

Nem kell talán azt bőven fejtegetnünk, hogy a városok közigazgatásában mennyire fontos szerepe van a műszaki igazgatásnak. Mindenki tudja, hogy a városokban önkormányzatú népsokaság egészségügyi állapotára nézve a városoknak helyes technikai berendezése mennyire szükséges, sőt a mai kor embere ezt nem csupán egészségügyi szempontból tekinti, hisz mindenütt ez már a legegyszerűbb követelmény bármely intézkedésnek, hanem a modern kultúra a városok szépségét, cinosaságát, kényelmességét és kellemességét azon alapköveteknek tartja, amelyek minden város műszaki vezetéseinek nyugodnia kell.

A minap egy idegennel beszélgettem, aki valamikor városunk polgárai közé tartozott. A többek között előhozakodtam a mi Kanizsánkkal is. Mi a véleménye róla? Mennyire haladt városunk a többi városokhoz képest? Ezeket szerettem volna tőle hallani. „Kanizsa csak marad a régi.” Ezekkel a szavakkal válaszolt kérdéseimre. „Hogyan, folytattam, a régi piszkos, csunya utcájú, sötét, hepe-hupás járdájú bűzös csatornájú Kanizsa volnánk még mindig? Hisz villanyvilágításunk, kaszárnyánk, aszfalt járdáink és még mi mindenünk nem lett azóta. Hát más város annyira különb?” „Kis naiv!” egyebet nem szőlt, csak rámutatott egy korhadt villanyoszlopra, a sok helyütt gödrös járdára és a nyitott csatornára. A témát fájó szírvvel ugyan, de jónak láttam nem folytatni.

Mert valóban nem változott városunk az előbbi évek viszonyaihoz képest annyira, mennyire a kor technikája haladt. Nagyon sok utcánk még egészségügyi szempontból is nagyon erős kritika tárgyát teheti. A villanyvilágítás felső vezetése és oszlopai nem szépítettek városunkat; járdáinkat a Fő-után aszfalttal burkolták ugyan be, de ez csak azt mutatja, hogy még mennyire hátramaradtak a többi helyen, ahol a hepe-hupás tégla vigyáznak kell, hogy el ne bukjanak. Utcaink ilyen görbék, mint ezeltől 25 esztendővel, a szabályozási vonal ugyan megvan már térképen,

de mikor lesz ez még az utcákban, amidőn egy régi ház helyett csak minden évtizedben építenek újat. A sok mellékutcában végigfűzött nyitott árkok valószínűleg székfelmászók és bacillusok millióival fertőzik meg a lakosság egészségét.

Es e helyzetből bennünket kiszabadítani csupán egy városi szerv van hivatal, amely a technikai igazgatásban segítkezik, s amelynek eredményre vezető munkássága oly sokaknak háláját és köszönetét kívánja ki a maga számára, ez a városi mérnöki hivatal. Egy régi szabályrendelet tervezetben, amely újban ismét tárgyalás alá fog kerülni, ennek a mérnöki hivatalnak valóban megszerelt és városunk fejlődését előmozdító hivatás van előírva. A kor igényeinek és technikai tudomány haladásának megfelelőleg kell a mérnöki hivatalnak a városi hatóságok támogatni szakképzésével és javaslatokkal, tervezetekkel, amelyek a város szabályozása, a közlekedés és a forgalom könnyítése, továbbá az építési, egészségügyi és kényelmi tekintetű fogva a város fejlesztése emelése szempontjából szükségeseknek, vagy kívánatosaknak mutatkoznak. Hogy mennyi foglalkotást ezekben, azt csak sok utána gondolkodás után tudjuk meg. A kor igényeinek a technikai tudomány haladását, a város fejlesztését, emelése, építését és szabályozását, — mennyit reméltünk volna ezek a szavak. És bár ezt még egy szabályrendelet-tervezetben találjuk, de a józan ész is azt mondja, hogy eddig is a többi között ezekben kellett állni a mérnöki hivatal feladatának.

Nem mondhatjuk ugyan, hogy ezen feladatnak nem akar vagy nem tud a mérnöki hivatal elegend tenni eddig, javasolhatott sok mindenfélét már, de ezekről tudomást a helybeli sajtó a hatóságoknak a helyi hírlapirással szemben táplált ellenszenv miatt nem vehetett; ilyenféle működésének azonban semmiféle eredményt nem látjuk. Pedig vannak egyes ügyek, amelyek a városi mérnöki hivatal teendői közé akként vannak utalva, hogy azoknak a nyilvánosság elől való hozatala nagyon érdemes lenne, de ezekről nemcsak önkénytelenül, hanem még kérde-

TÁRCA.

A tenger örülte.

Itta: Stan Stanovsz.
 — A „Zalai Közlöny” tárcája. —

Tehát ezen a nyáron sem! . . .
 A szeptemberi közt áthatatlan szűkre-széggel fektette meg a tengert, a földet, az egész világot, mindent. A kikötőből akkor fordult ki méltóságosan az utolsó hajó. A legutolsó, amely a téli hajózási szünet előtt a partot érinti.

A hajóhídon egy ember állt; s hosszan tekintett a távozó hajó után; aztán lassan megfordult és sóhajtva mondta maga elé:
 — Tehát ezen a nyáron sem! . . .
 Ismét lepergett egy esztendő, amelynek nem hozott semmit. Ma van legutóljára a hajóhídon, mint minden esztendőben szeptember 30-án. Ezen a napon temeti el minden esztendőben a reményét. De az első tavaszi napugsz megint föléleszti a dormedt reményeket, követeléseket támaszt a sorssal szemben s a reményből várakozás, kényesztől, erőszakos vágyak lesznek, amig szeptember harmadikára — az utolsó hajó, véget nem vet megint mindennek, s vágyakat, reményeket el nem temet.

Igy van ez már husz esztendő óta, s az ember még mindig nem felejtette el a reménykedést.

A magános ember eszöndesen haladt fölfelé a dombon, amelynek tetején áll háza; egyemeletes, bokrok, fák közé bujtatott gyönyörű remeteség.

Belép az ajtón, nemsokára azonban ismét kijön és megindul a kert felé. Az az egy pár pillanatt azonban, amelyet a házból töltött, egészen megváltoztatta. Az urias ruha helyett most kopott parasztos guba fűdi tagait. Ezután mindig ezt a ruhát fogja viselni — egészen az új tavaszig. Pedig az a ruha úgy megöregíti, olyan törődött teszi, holott a legszébb férfi-években van, hiszen mindössze alig negyvenöt esztendő.

Husz év óta minden esztendőben egyszer megcsinálja a mérlegét is az életének. Az a rettenetes nap ma újra elkövetkezett. S ezen a napon elmondja magának a pusztai igazságot minden szépitésnek nélkül.

— Huszadszor van ma szeptember harmadikára. Husz tavasz, husz nyár, amelyekel hiábavaló reménykedésben töltöttél el. Hát van-e még egyáltalán jogod a kis Annára? Te huszonöt éves voltál, ő tizenhét, amikor odaát a tavon túl, a nyakadba borult. Mikor aztán „viszafelé” evettünk megmondandó neki, hogy nézd Anna, nekem tulajdonképpen nincs semmi, a ház, a föld, meg minden az apámé. De majd valamikor mindez az enyém lesz. És ha te igazán rá tudnád szánni magad, hogy ott élj velünk a házban, akkor jut majd mind a hármunk számára is elég. Nem fogunk szükséglet látni.

És akkor Anna egyszerre elcsöndesedett és csak úgy gyöngén szorította az evért. Olyan kérve, szinte esdekelve mondta:
 — Engedj még egy kicsit a városba Robert, lásd, én még nem is élveztem, nem is láttam igazi életet. Óh, úgy vágyódom utána, hogyha tudnád. Én szeretlek

téged és a jövő nyárra visszajönök; aztán mindig itt maradok melletted. Mindig!

És ő beleegyezett. Akkor aztán elkövetkeztek azok a gyönyörűséges órák, azok az intím együttlételek, egészen addig, amíg le nem szállt az őszi köd, s egy borongós szomorú reggelén a kis Anna elutazott szüleihez a városba.

A legelső nap borzáltozó, kétségbeesetten szomorú volt nélküle.

A lépődő ember megállott egy virág-ágy mellett.

— Itt sirtam legelőször életemben, azon a napon, mikor elment. De aztán jöttek a levelek. Mindennap egy édes, piciny levél. Egy egész csomó van belőlük.

Azokat ő ma mind elolvassa, mint husz esztendő óta mindig, egyszer: szeptember harmadikán . . .

— Hm; aztán jött a nyár, de Annácska nem jött meg vele. A levelek is ritkultak, végre pedig egészen elmaradtak.

De ő még mindig remélt és várt hűségesen. Még akkor is remélt, mikor két levéllet a pósta kézbesítetlenül visszahozta. Remélt; de a lelkére, valami borongós, csöndös szomorúság nehezült. Mikor az édes apja meghalt, berbe adta a földet, hogy ne kelljen semmivel sem foglalkoznia, hogy teljesen emlékeinek élhessen. Arra is gondolt, hogy eladja mindenét és beköltözik a városba; hiszen Anna úgy sem tudná a magányt megszokni. Nem neki való ez a csendes élet, boldogtalan lenne miatta. Erre azonban megmozdult benne a férfúi büszkeség. Nem akart utána futni. És valami kemény fatalizmus lepte meg a lelkét. Hogyha

az enyémnek kell lennie, hogyha az én számomra van kijelölve, akkor ugyis az enyém lesz, ha semmit sem teszek is. Hozzám vezet a végzet.

Olyan gyökeret vert a lelkében az a hit, hogy csak az élete árán tudott volna megválni tőle. És ebben a rendületlen hitben várt. Télien át azonban egészen okosan és normálisan gondolkodott a dolog fölöl:

— Az Anna?! . . . Ki tudja, kinek a felesége lett azóta! Igazán neveléses, hogy úgy kötöm magam az emlékéhez.

A legelső tavaszi napugszárral azonban vége volt egyszerre minden okosságnak.

— El kell jönnie neki! El kell jönnie!
 — Mert ő vágyódik utána . . .
 — Maga elől képzeltel bájós alakját, főhöber nyakát, örökké mosolygó kéket szemét, úde, rózsás ajkait. És ez az éhes, mohó, brutális vágyakozás kiverte őt odújából . . .
 Már sötétedett, mikor a férfi visszavért a házb. Szobájában már égett a lámpa s öreg gazdasszonya vacsorához terítette az asztalt.

Jözünen megvacsorázott s mikor az öregasszony leszedte az asztalt, ismét elővette azt a levelesomagot és olvastatta mindeniket újra és újra. De nem lett szomorú, sőt igen jó kedve volt. Néhol langosan fel is nevetett, hogy ha egy-egy ötletesebb fordulathoz ért. Végre pedig valóságos büszkeséget érzett, hogy egy szép leány neki ilyen leveleket írt. Neki, aki tulajdonképpen félig-meddig szinte para-zt volt.

Es most a téli nyugalom következik. A kis Anna még álmaít sem fogja ez alatt

zavarni. Hanem a legelső hajó ismét ott fogja őt találni a hajóhídon. Ismét vární fogja az ő kis Annáját, akit még most sem tud másként, csak fiatalnak, szépség, údének elképzelni. Most; husz esztendő múltán! . . .

És az emberek a tenger örüljenek nevezik őt, pedig nincs igazuk: az az ember csak — boldog.

Ötletek.

- Az okoskodás, mely nem alapul tényeken, olyan, mint a világosság, melyet semmiféle test nem rekedtál.
- Földes.
- A köhögés és a szegénységet nem lehet elitkolni.
- Mikszáth.
- Szegény embertől kölcsönt, vén asszonytól csókot ne kérj, mert eldicseszkiz vele.
- Mikszáth.
- Ami a legnagyobb világosságot terjeszti, fekete: a nyomdafesték.
- Laveleya.
- Fazukas korongról, varga kaptafáról és ügyvéd könyvekről beszél?
- Gazdag leánymak bójtben is eshetik lakodalma

Z. K. 904.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindgyék doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti föl.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestibbátalmak, gyomorgörcs és gyomorhő, rögzött székrekedés, májbetegség, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb alí betegségek ellen, a jóhiszenek övítőedek óta mindig nagyobb átérteket szerzett. — Ára egy laponostól arde- dől dobozát 5 kor.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindgyék öveg MOLL A. védjegyét (nasteti tel „A. Moll” feliratú óvostalt van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinek legismertesebb népszere. — Egy óvostalt eredeti öveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legújabb, legjobb módosítást készítők gyermek és hölyg szappan a bér aközveti ápolására gyermekek a felnétek részére.

Ára darabonként — 40 fill. öt darab — 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postaküldvével mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanisán Rosenfeld Adolf Fiai.

melyek évek óta a legjobb eredménnyel használtatván és a legkiválóbb orvosok által mint gyengédén hashajtó, feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák, teljesen ártalmatlanok. Cukrozott

alakjuk végett a gyermekek is szívesen veszik. Egy 15 pillulat tartalmazó doboz 30 fillér. egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulat tartalmaz, csak 2 korona o. 6. 2.45 korona öszszeg előzetes beklüldés esetén egy tekercs bérmentesen küldetik.

KÉRJÜK Neustein Fülöp hashajtó labdaccai. Valódi csak, ha minden doboz hátsó oldala a törvényileg bejegyztet „Heil Leopold” védjegyünkkel, vörös-fekete nyomással van ellátva. Védjegyzett dobozaink, utalványaink és csomagolásaink a „PHILIPP NEUSTEIN APOTHEKER” aláírását kell tartalmazniok.

NEUSTEIN FÜLÖP

gyógyszerháza a „Szent-Lipóthoz” Z. K. 904. WIEN, I. Bez., Plankengasse 6.

Raktár Nagykanisán: BELUS LAJOS és REIK GYULA gyógyszerészeknél.

A Richter-féle Liniment, Caps. comp.
Borgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziáru, amely már több mint 35 év óta meg- bízhatóbedörzsölésialkalmazattal kitűnő, csúszl és megéltetési. Intés. Silányabb utánzatok miatt borvászárkör övátásokat leg- yünk és csakis eredeti övegtek dobozokbana, Richter” védjegyével és a „Richter” cégjegyzékkel fogad- junk el. 80 L. 1. k. 40 f. és 2 L. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Forgatók: Török József gyógyszerésznél Budapest. Richter F. Ad. és társa, csúszl és kir. udvari szállító, Budapest.

Férfiak ingyen kapnak.

olyan új találmány orvos-ágot, mely az élvezett erőt újra mehozza, Prolapsomogtat a egy szá oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapták miniszok, a kik éte írják. Ez a legkü- mlatrairellő, csodatorvosság, mely megmegtett bajokban, csúszlban, valamint elcsúsztett férőru- ten szenvednek. Ez okból elhatároztuk az írtet, hogy egy ingyen orvos-ágot magyarorszá könyvvel együtt mindenkinék, ingyen küld. Ezzel a házi- orvos-ággal a baj otthon gyógyítható, a miniszok a kik a fiatalokri kihágásokból származó néni bajokban, szellemi elgyöngyölésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatók usga- kat. Ez a gyógyszer kávetetentül azokra, a szer- vekre hat, a hol a megerősítés szükséges csodá- atos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegséget. Öreg, fiatal egyaránt írhat State Medical Institutumnak az alant jelölt címre, a hon- na a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leg- inkább azokat akarja megmegtetni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmegteti, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenké írtat erete bárholon magyarán, mire titoktartás mellett posta- fordultatval egy ingyen csomag orvos-ágot kap magyarorszá könyvvel együtt. Írjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senkiesem fogja megmegtetni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 17 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesen küld.

Bécs, Stefánia szálló
II. Taborsstrasse 12.

központi fekvés, 5 perc az István-térsől, 2 perc a városi pályaudvartól. Omnibus és utcai vasut mindentelöl és pályaudvarokhoz a szállótól. Ujona- n és modernül berendezve. Villamos világítás mindenütt, fürdők és melegvízvezeték. Leg- nagyobb kényelem. Szobák: 1. em. frt 1.80, II. em. frt 1.60, III. em. frt 1.40 kizárólag és világításal. Árengedély meg. utazókak és hosszabb tartózkodóknak. Nincs étkezési kényezser.

Wittmann Károly tulajdonos

Szenágy

levélpapírja a legjobb csontlevélpapír.

KAPHATÓ: Ifj. Wajdits József papírhéteskedésében.

Hirdetések felvételnk e lap kiadóhivatalában.

1868 óta forgalomban.
BERGER-féle GYÖGY- KÁTRÁNY-SZAPPAN
mindennemű bőrkütegek ellen, nevezetesen itéleti, székrekedés, al- testibbátalmak, gyomorhő, rögzött székrekedés, májbetegség, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb alí betegségek ellen, a jóhiszenek övítőedek óta mindig nagyobb átérteket szerzett. — Ára egy laponostól arde- dől dobozát 5 kor.
Berger-féle gyögy-kátrány-készáppan.
A gyögy-kátrány-szappan az aranyér-ágytatásnál a legmegtett, a gyermekorvosok részéről legmegtett és az óvostalt eredeti öveg ára 1 kor. 90 fill.
Berger-féle gycerin-kátrány-szappan
A gyögy-kátrány-szappan az aranyér-ágytatásnál a legmegtett, a gyermekorvosok részéről legmegtett és az óvostalt eredeti öveg ára 1 kor. 90 fill.
G. Moll & Comp., Wien, I., Börseg. 8. Magyarországi kizárólagos elosztók: Nagykanisán, Kőszvény, Prágai Béla gyógyszerésznél, valamint Magyarországon több gyógyszerárban.

Régi hírneves kénfürdő Horvátországban.

Varazsd-Toplicza Pósta- és távirda

a Zagorai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)
Vegyelemre Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmuhatlatlan hatása van izom és izület rheuma, izület betegségek, gyulladáos és csonttörési ősz-zehuródások, kőszvény, neurálgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos beteg- ségek, idült vesebajok, hólyaghurut, görvolykór, angolkór, ólom és higany mérge- zéseknél stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden könyveléssel. Hegy vízvezeték. Hűdegviz kurák zuhanyal. Kannp szemlet, egész éven át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás park, terjedelmes tiltetvé- nyek, szép kirándulások. — Allandó zenekar, a szágri kir. operaház tagjaiból. — Zene- és táncostélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta társasoksi várja a vendégeket. Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállításra előbb a fürdő inté- zéségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos Dr. LONGHINO A ad. Prospektusokat és brochurákat ingyen és bérmentese küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Idény: május—október.
(Téli kúrák október—április hónapokban.)

Ásvány- és iszapfürdő Daruvár, Slavóniában.

A cs. kir. szab. déli vasut állomása. — Közvetlen összeköttetés Budapest és Béccsel. Vastartalmú forrás- és iszapfürdők. Hőfok 34° 50' O. Márvány- porcellán-, útkör-, iszap- és hár- bántalmaknál. Kényelmesen berendezett fangó-osztály, boggyóútekek a kitűnő gyögy- határu daruvári ásvány-szappal, melylyel különösen idült csúszl és kőszvényes bántalmaknál, valamint idült női bajoknál (exsudatokból) fényes eredménnyel érhető el. Az ujjonnan épült és kényelmesen berendezett lakásokból, ugyancsak most épült olvasótér, a „János”-fürdővel és a fangó-osztályal zárt és fűthető folyosó által vannak össze- kötve. Már a római idők óta híres, johannás fürdő, a slavóniai középhegység gyönyörű völ- gyében fekszik, erdős magaslatoctól övezve. A fürdők és lakostélyok egy remek árnyékos sétány közepén fekszenek. Acetylén-világítás, zenekar, lawn-tennis, tekepálya, táncmulatószok, nyélfő. Főlegesen séták, melyek legkülönbözőbb nyugalmas és túlépítet pompás kör- nyékben. Etekzés a fürdőszállóban havonta: 1. osztály 80 korona. II. osztály 60 korona. Elő- zékeny kiszolgálás. Katonatiszték, állami és vasuti tisztviselők kedvezményben részesülnek. Az elő- és utó-ldényben tetemes árcsökkenések. Fürdőorvos: dr. Fischer Simon, azonkivül a vá- rosban még két orvos működik — Prospektussal és felvilágosítással készségesen szolgál a Daruvári fürdőbörlet igazgatósága.

Rohitsch-Sauerbrunn

Stájersországi Gyönyörű fekvés, éleynyavrus, vasut, posta és távirda. — Prospektus ingyen. teljesen pormentes levegő, mod. épüek, elszécsődés, szeker betegség, kőszvény, garat- és gőghurut ellen. Legerősebb gyögyforrások, hasonló mint Karlsbad és Marienbad.

ZALAI NÖZLÖNY.

A nagykanizsai „Ipar-Festület,” a „nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadó nevére címezten Nagykanizsára bérmentve intézendők.
Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek

Előfizetési ár:
Évesre . . . 10 kor. — fill.
Fél évre . . . 5 kor. — fill.
Negyedévre . . . 2 kor. 50 fill.
Egyes szám 20 fill.
HIRDETÉSEK
6 háshos petítisorban 14, másodsor 12, a minden további sorért 10 fill.
NYILTTÉRBE
petit soronként 20 fillért vételnek fel.

részvénytársaság, „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagykanizsai kisdemedelvel egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztény jótékony egyesület,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények tápintézete,” a „katonai badastyáegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Az „Adria szirénája.”

Nagykanizsa, 1904. június 11.
Csodás alakokat varázsol a kék levegőbe e nargilé illatos füstje, a degenárt egy fáradt fantázia paradicsomi dolgokat lát bennük. Míg szenvedélyre gerjesztik a szívet a háremhölgyek tüzös keleti dalai, megandalítan csobognak a márvány szökőkutak színes hullámai és betölti a léget a Mármara tenger egyhangú zsongása: a beteg ember álmodik a mult létét dicsőségéről és tán ismételteti magában a csáktornyai várak jelszavát: „Sors bona, nihil aliud.” Az ő szerencsecucca lett a lát-határon és fényvezetett bujdosok a diplomácia firmamentumán a félhold. Tekintetünket immár megszüntünk állandóan Nándorfőhérvár felé irányítani: ki századokon át mint vésztes felhő nyomasztó terhével lebegett felettünk, ki legjobb fiaitól és csaknem életerejétől fosztotta meg az országot, az ma már csendben van és — mereng a mult emlékéin.
Régóta alusza már siri álmát Zrinyi Miklós gróf is, de ime újra megjelen előttünk, ahogy a csáktornyai vár udvarán hálás utódok kegyelete idézi. A nagy hadvezető, hazafi, költő, előttünk áll a maga teljes nagyságában, mert imponáló egyénisége azok közé tartozik, kik fényükben nem veszítenek, de nőnek, „ezsmévé magasztosulnak” az idők folyamán. Az eszme, melyet ő képvisel, az emberi méltányosság amaz eleme, hogy kinek a legtöbb jog jutott osztályrészül, viselje a terheknek is azzal arányos részét. Csáktornya váruira, ki oly hatalmaság volt a maga idejében, milyenképpen létezése ma már nálunk képtelenség, nem

csak első ura volt a Muraköznek, de a legnagyobb veszedelem idején védője és békében kiváló költője volt a hazának. E nagy alakra valóban lehetetlen csodálat nélkül feltekintnünk. Oly időkben éltünk ma, amilyenek Emmerson a „Goethe fellépte előtti kort jellemzi: „Az egyetemes műveltség mindenfelé elterjedt s elsimitotta az egyéni vonások minden életét: mikor hősi jellemek hiányában társadalmi jólét és közreműködés terjedt el. Nincs költő, csak költő írók tucatjai; nincs Kolumbus, csak száz meg száz postaházak kapitány, ellátva-uti távcsővel, légsúlymérővel, sajtot levestel és szárított bivalyhuspástétommal; nincs Demosthenes, sem Chatam, hanem egy csomó ügyes parlamenti és törvényszéki vitázó; nincs proféta és szent, hanem hittani intézetek; nincs tudós, csak tudóstársaságok, olcsó könyvek, olvasó termek és könyvtárak számszáma nélkül.” A dolgok így zavaros tömkelegéből megújulása szívünknek, ha visszatekintünk az igazi nagyságok, a nagy eredetiségek korára. Mikor még az emberi tevékenység határai nem voltak centiméterekre kiszabva és spagyolcsizmába szorítva. Nem járt a munkások szürke útján a lángész is és az emberek lelkének módjában volt, hogy minden képességével, egész nagyságában kibontakozhassék. Ki ura volt a Muraköznek, zászlósa az országnak, Somogy és Zala főispánja, magyar gróf, hadakozott és verset írt, verte karddal és tollal a törököt, hadvezére, államférfia és költője volt egy személyben a magyarnak. Ha diadalmas harcok után várába tért megpihenni, eltűnt a hadvezér és helyét elfoglalta a finomult ízlésű főúr, ki a művészetek remeikeiben kereste gyönyörűségét.

Műveltségének, jeles könyv- és képtárának, régiség gyűjteményének európai híre volt korában és az „Obsidio Szigetiána” nem fog kiveszni az emberek emlékezetéből, míg él a magyar nyelv és míg az elbeszélő költészetnek lesz hatása.
A csáktornyai vár udvarán jó helyen fog állni a nagy gróf szobra. Ő még a „török áfium” ellen kereste az orvosságát. Orvosságra nekünk ma már nem az Arany Szarv békés lakója ellen van szükségünk, hanem azok ellen, akikkel való tolytonos küzdelem emészt fel a határvidékek lakóinak erejét. Odalent, a Dráva és a Duna mentén, hol férfuként küzd a nő és tíz férfuként a férfi, legyen megtestesülése ez az emlékmű a hatalmas tiltó moudatnak: „Ne bántsd a magyart!” Lelekesítse ez az emlék Muraköz magyarjait kitartásra oly magasatos ügyért, melynek hőse és költője volt Zrinyi Miklós.
De nézzünk mi is gyakran Csáktornya felé. Kik ma a hatalom teljében vannak, kötelességeiket teljesíték oly odaadással, mint tette Csáktornya hőse; kik első a jogokban és a jólétben, legyenek első az erényekben is. És a nemzet fia véssek szívükbe a nagy eposz alapeszméjét: „A vétekek merült nemzetet csak erényei válthatják meg s a megváltás ára az önfeláldozás!”

Modern szellem.

Mérnökök mint tanácsadók.
Friss, modern szellem kezd a városok életében uralkodni, mely őket a régi, maradi állapotból egészséges, szép rangjukhoz méltó igazi városokká fejlesztik, átalakítja. Mintha most egyszerre, hosszú álm után ébredve, az alkotások, a tettek

mezéjére lépnek mind. Csak elismerésre méltó lehet a városoknak eme törekvése, amelyben éppen egy helyi jellegű, valamint az egész országra szóló fontos alkotásokban a nemes verseny minden jelével találkozunk.
A városok vezetői és ami fontosabb, a közönség, kezd kivétkezni ama fel-felgösből, hogy „ráérünk még,” „eddig is így volt” stb.; és nemcsak egyes ötleter-szerűen felmerülő tervekkel foglalkoznak, hanem ma már a helyes tervezési haladás a vezető-élv; mert a nem kellő sorrendben, alapos előmunkák nélkül létesített városi intézmények a város építésnek oly kékét nyújtják, mint mikor a házat nem alapjaiból építik fel.
Habár lassan, de kezd terjedni ama egészséges fellogás, hogy helyesen csak nagy körültekintéssel előkészített városrendezési terv alapján kell a vízvezeték, csatornázás, világítás, járdá, kocsiút, középületek, városház, iskolák, kórház, vágóhid, vasút, parkok stb. egymásutáni sorrendben létesíteni.
Ma már a kis városok és községekben ép oly sürűn tárgyalják a szükséges közintézmények létesítését, mint a nagyobbaknál. A haladás iránti helyes érzék készíti a legtöbb nagyobb várost, hogy új szervezeti szabályzatot is alkosson; mert a régi már távolról sem felel meg az új változott viszonyoknak, mint pl. a miénk.
Ha a városok életét, fejlődését figyelemmel kísérjük; ha egy város néhány évtizeden át tett haladását röviden jellemzői akarjuk; vagy a jövőben megoldandó legfontosabb városi közügyeket, a város programját tekintjük, úgy kétségtelen, hogy első sorban, vagy legnagyobb részben oly alkotások sorozatáról van szó, melyekben a mérnöki (műszaki) hivatal működésének országlás jut. És mindezek dacára csak alig egy-két város ébred annak tudatára, hogy ma már a városok fejlesztését jellemző közművek, középítkezések stb. ügykört nem lehet közvetett szócsöndön át előadni tanács és közgyűlésen; hanem ezt helyesen csak a mérnöki hivatal főnöke teheti. Mert nem a keret, a forma, a lényeges rész, melyet oly nagyon féltének, hanem a beltartalom.

Ez készletű Nagyváradot, Győrt, Pozsonyt arra, hogy még Budapest székesfővárosát is megelőzve, helyesen az ügyek előadói tisztességét má a közel jövőben a főmérnökre ruházzák.
Nem fejtetem ezuttal hosszasan, de csak rámutatni kívánok, hogy nemcsak tanácsadói, konsultatív, jellegűnek kell lenni a főmérnöki állásnak, melyhez éppen a legfontosabb, legnagyobb közügyek helyes vezetése, megoldása szűködi, hanem szavazattal is kellene bírnia a tanácsban, mert még oly helyes indítvány lesvaztatása esetén is idők folyamán még nyoma sem marad esetleg elfoglalt ellenkező álláspontjának.
Szeged város új polgármestere csak a napokban intézkedett, hogy az ügyeknek a tanácsban való helyes tárgyalása szempontjából a főmérnöknek és a főszámvivőnek minden tanácsülésben részt kell vennie.
Célserű továbbá, hogy a különféle építési műszaki közügyeket tárgyaló bizottságok egyesítésének, mellőzve a külön-külön építési, világítási stb. bizottságok, mely helyett inkább egy oly nagyobb bizottság alakítandó, melyben az ily ügyek szakértői és érdeklődői mind helyet találjanak.
A városok gyorsabb és helyes irányban való egyéniséges fejlesztésén a közművek és intézmények célszerű, kényelmes és olcsóbb megoldására irányuló törekvés, a sokoldos helyes látás egyik lényezője gyantán alakul a városok szövetsége is.
Hogy a számos és nagy áldozatot igénylő közművek helyes sorrendben és a szükségesleg mérten elég gyorsan megvalósulhassanak; — a költségek előteremtéséről is kell gondoskodni, miből ma már nemcsak az adók felemelésében látják az egyedüli kivezető utat, hanem új jövedelmi források teremtésében. A hasznát hajtó közművek fizetésének házi kezelése; városi takarékpénztárak, győgytárak, hosszabb lejáratú törlesztéses kölcsönök, régi drága adósságok olcsóbb konvertálása; — gyárak alapításának előmozdítása, a gazdasági fellendítés lényezőinek támogatása, előmozdítása; — a városoknak a még távolabbi vidékek részére való könnyebb hozzáférhetése

TÁRCA.

Ibolya.*
Ira: Kresztele Francz.
— A „Zalai Közöny” tárcája. —
*Ki megnyitod kelyhed mosolyogva, kéten: Légy udvár, bódvő kedves Ibolya! A szép tavaszok első mosolya...
A kikelet epedve várt birnöke aggódva intget a tavasz verőfény biztató ragyogása elő: kétségek lámadnak viráglegkékben. Szüendün meghajló kedves alakja kérdezeni látszik, vajjon az igért boldogság mind megvalósul-e hogy nem éri-e keseri csodálás a tavasz ölen mosolygó kikelet-biztató szavára felbőrdült virágélet? Féltékeny reménykedik... Am az erdő hágja gyermeke, az ősz fuvalmát is meg fogja érezni s eljö majd a viharstört. A puszta előt temetésére fonódó ősz virágok koszorújába hulló sárgult levelek hírl hozták majd neki is, hogy: Az élet tavaszán remélt boldogságból ép oly kevés válik valóra, mint a meny-nyíval az ő bokrának virágízise is kevés ószkor, mint a mennyi tavasszal volt... Az ibolya tavaszkor a folyton aggódó édes életöröm, ószkor pedig a szomorúság és a mulandóság jelképe.
Az erény legszebb virága az alázatosság ibolyája mert szívünk e szép virága is rejtre nyíllik, mint az ibolya.
*A Kort című folyóiratból, mely Mauthner Ödön kiadásában jelenik meg.

Rajongva dicséri a költő az ibolyát: „Glóriás tavaszí ének!” „Igazténnek...” „Széled leánya álmából felszálló álmódott illatnak” nevezi és azt mondja felőle, hogy: „Az első szerelem édes tika piheg a szírm-alat...” és tanácsolja, hogy:
Tanulj a bokorban nyíló ibolyától, Kedves illatval ad hírt csak magáról.
Mikor minden elhagyja s a mult emlékein mereng, akkor is észre veszi kedves virágját:
*Lelahajlott feja ibolya, Leméző nap végmosolya, Tanácsot emlékeim!...
*Ezek a virágok csendes süngőszálat Engem mult időbe varázsolnak által, Harmanatos ibolyák — tarka színeszűpek, Ugy ide illenek a rózsám közték...
Annira rajong Schiller ezért a virágot, hogy az év első szál ibolyája a legdrágább babérnál is többet ér neki.
A hitrege szerint a föld első ibolyái, a Tavaszistenőjének lépte nyomán nyíllak... Herder mondja, hogy: A világ teremtése után a mérhetlen térségeket még csak fű borította. Am előtt az alázatosság tündére és eltűnt a Föld első díszét, az ibolyát... A legenda szerint ősz szülnék örömkönyvei nyomán nyíllak az első ibolyák, akkor, a mikor Gábor arkangyal tudtára adta a bűné esett embernek, hogy megváltót fog küldeni a világra. — Homér azzal akarja kedvesé tenni előttünk Kalipso szigetének szépségét, hogy: a zöld rét ibolyáival van tele... Igen szerették a görögök az ibolyát! Pallas Athóna városában annyi volt,

hogy Athént „ibolyától illatozó”, — „ibolyától koszorúzott” — városnak mondták. Hitregünk az első ibolya születését az istenek életével hozza kapcsolatba: Apolló meg akarja ölni az arany almával játszó Heszperiót, ám Zeusz közbe lép s Atlasz legkedvesebb leányát ibolyává varázsolja, ki is hálálból pompás illatot bocsátott az ég felé. A rómaiak hitregjei sem feledkeznek meg e kedves virágról, Héronak köszönhetik — nyomdomb — az emberek, a föld első ibolyáját. Egyszer egy ló szépsége oly annyira elragadta Jupitert, hogy özöbe vette, már-már el is érte, mikor Héra soha nem látott drága illatu virágot hintett férje elé és Jupitert annyira elbűvölték ezek a virágok, a föld első ibolyái, hogy lecsillapított szenvedélyének mámorára.
Egyszer egy ifju levente — így szól a néprege — kigunyolja a szellemét! Fellázdának a gunyra a Démonok s földet rázó robaj között az ifjura törnek. Elsllyeszlik váralvay együtt, ám a kastély legelőttebb kincse, a levente szemeféle, imadott kedvese, nem jut a föld alá. A Démonok hatalmas és ártatlannal szemben megkörti Mit ér azonban a leánykának élete? Szerelme-séltől elszakadt! Siránközve, elhagyatva bolyong. Veszett boldogsága felett keservesen zokog. Megszánja az erdő jótévő tündére s boldogan illatozó ibolyává varázsolja a kedvesétől megfosztott leányt. Az idő végtelene felé egykét év a másik után siet. Épen a századik tavaszt köszöntik a kedves ibolyabokor illatos virágai, mire fel-szabadul az elátkozott kastély. Mely álmából felébred a lovag... Csillapíthatán vágy szállja meg: kedvesére gondol, kedvesével

álmodott! Ám nem találja őt sehol... Egy virágos rét ölen kétségbeesve roskad össze-vezesvágyik, vissza az örök álom hazájába... Egyszerre azonban megstünik minden bánata: képzeltelhen buvós illat kelt fel. Egy kis virág magához int őt. Az ifju ráborul s boldogan csókolja fel-kedvesét.
Tompa egy megtévedt kis ibolyáról regél:
*Ség tavasz estén a kis ibolya, Igénylő gondolatul ártatott Szegfűt, violát, rózsát s lilomot...
és sorsa felett imigy panaszokdott:
*Ah én boldogtalan kisny virág! Ki élek busan, észrevétlenül...
Addig-addig sőhajtozik; az elégtellen kis virág, mignem megszálja és eleringatja őt az enyhe tavasz szellő: álmában vadrosza lesz belőle, majd ismét egy sugár szilfára felűtő hajnalnakán képzelt magát, végül pedűt fehér lilomná változik. A rózsát zápor éri s összetöpi leveleit, a szilfát villám szaga, a szegény hajnalka fonnnyadva ég — a lilomot pedig elvesztett gyermeke után keseregő anya szakítja le. Koporsóba kerül, melynek fedele már-már örökké lezárul virág s lény felett, mikor a kis ibolya álmából felriadva, környezetéhez ekként könyörög:
*Fedelet el lág fű a kedves bokor... Ne legyen én-rózza vagy lilom, Legyek Illatos szterény ibolya... (Jobb élni titkon, észrevétlenül).
Mindnyáján epedve vágyódnak a kikelet előre siető kedves ibolya szívet-leket boldogító drága illata után... Még a trübadurok idejében is szerepe jut: 1324-ben toulouisei trouveur-ok költői pályázatán a díj egy aranyibolya volt. (Illó, hogy a győz-

tes szerény legyen!) Mohamed is lelkesült az ibolyáért — szerinte — „Az ibolya oly magasan áll a többi virágok felett, mint az izlám vallás a többi vallás felett.”
Mikor a boldogtalan Maria-Antonietta-vepárad burcolta az ordító tömeg, egy kegyes sziv egy ibolyacsokrot adott ölébe és a kis csokor a szerencsétlen királynét eme gyötrelmes pillanathoz mosolyra deríté mire gondolatolt? Férjét lefejezték, édes gyermekét kiragadták karjai közül, oly durván, oly kegyetlenül bántak vele, hogy fájdalmában megöszült; s mikor vepáradá vitették, az utolsó pillanatok rettegésé között mosolyra derít s lelki megnyugvást nyújtott neki egy csokor ibolya égből szakadt illata. Napoleon sokat megsirattott Jozsefiné is igen szerette az ibolyát. Midőn az elbűvölt hadvezér a szeretett nő előtt meghódolt: ibolyacsokrot látott a keblén... az első találkozás emlékre, minden tavaszkor Jozsefiné volt az első ibolyacsokor. Egyszer alig szivta a bokráta édes illatát, kihullott az kezéből, mert mint mondás: éri, hogy virágjának halott szaga van. Ezek voltak férjétől az utolsó ibolyák. Sorsa örökre meg volt pécsettelve, hasztalan volt ezután minden fáradozása és esdeklése, meg az Elba szigeti szomorú napokat sem oszthát meg férjével. III. Napoleon életében is bele játszott a kedves ibolya. Mikor Eugéniát először meglátta, friss ibolyacsokor ékesítette a gyönyörű nő fejét... Bécs történetében is szerepe jutott a közép-korban a kis ibolyának: az első ibolya kinyílásáról jelentést kellett tenni a hercegeknek, ki azután csatlósi, hívei és a lakosság színe-jáva kíséretében kilovagolt arra a helyre, ahol a hírnemők az

célzatos, olcsó közlekedési berendezések (motoros vasutak) utján; — az idegen forgalom emelése, a természet által nyújtott előnyök kihasználása stb., mind oly tényezők és kérdések, melyek minden modern szellemű városnak foglalkoznia kell.

Amely város vezetése modern szellemű, éles látású, körültekintő, biztos kezű férfiakra van bízva; az minden ügyfél a helyes utat és megoldást megtalálja, előbbre viszi városát. De ahol a klikk felelős be magát, ott csak maradásig állhat be.

L. Zs.

HIREK.

A százás bizottság.

A városi képviselőtestület egy határozatából kifolyólag százás bizottság fog a kormány elé járulni Veszeg Zsigmond polgármester vezetése alatt azért, hogy Nagykiszántz a posta- és távirati hivatal, valamint a m. kir. adóhivatal elhelyezésére megfelelő s az igényeket minden irányban kielégítő épületek emelése, ezenkívül egy gyermekmenhely létesítése, továbbá a beruházásokról szóló törvényjavaslathozban tervevet építkezések közül egy szivarka-gyár megépítése, végül, hogy a főgimnázium újjáépítéséhez szükséges építési költség egyezményesen és a főgimnázium fenntartására állandó évi segély adományozása iránt a Nagykiszántz m. kir. kormányhoz kérvények intéztesse és ezen kérvények küldöttség útján adassanak át.

Ugyanezen alkalommal fog átnyújtani az izraelita hitközség kérvénye a felsőbb kereskedelmi iskola állami subvencionálása, illetve állami kezelésbe vétele iránt.

A városi képviselőtestület azt, hogy ezen küldöttségben kik vegyenek részt, magukra a t. városi képviselőtestületi tagokra bízta. Miután a város küldöttségének fogadatlanság iránt a lépéseket a polgármester már megtette, megkéri felhívására a t. városi képviselőtestület, kik közölte vele, hogy a küldöttségben résztvenni óhajtanak, hogy így a küldöttség fogadatlanságára kifizető határidőre annak idején a képviselőket értesítessen.

Igaz örömmel üdvözöljük a képviselőtestület eme elhatározását, mert végre-valahára illetékes helyen juttatjuk kifejezésre bajjainkat, ott, hol tényleg segíthetnek rajtunk. S midőn hallani fogják Budapestben küldöttségünk danáját, talán a beszéd megálgyítja azok szívét, kik eddig nem csillagmosolyal néztek szegény városunkra, hanem elfordulva tőlünk, másfelé fordíták a bőség szarvát, mert bűntünk a multban nagyok valának

és ezekért vezekelnünk kellett. Azonban nincs öröm öröm nélkül és ezt az örömepepet ez alkalommal a város feje maga csepegtette az örömpohárba. Bár a városi képviselőtestület azt, hogy ezen küldöttségben kik vegyenek részt magukra a t. városi képviselőtestületi tag utakra, tehát nem a polgármester urra bízta, a polgármester ur mégis finom distinkcióval választotta ki azokat az urakat, kikhez felhívását a részvétre intézte és mellőzte azokat, kik bár lojális tagjai a képviselőtestületnek és a város ügyeit készek önzetlenül szolgálni, de nincsenek mindig feltétlenül egy véleményen a tanács javaslataival és nem mosolyognak össze mint az augurok egy eltérő vélemény hallatára. Erre az eljárásra csak azt jegyezzük meg:

„Oly jól esik nekünk, Oda tekintünk, Hol egy kis vidámság van E szomorú világban.“

— Esküvő. F. hó 7-én tartotta esküvőjét Schwarz Lajos fiúmei nagyerkekedő Bartha Rózsa kasszaszoonyval Dr. Rothschild Samu ügyvéd és neje szül. Goldmann Juliska leányával. A polgári házassági aktust Lengyel Lajos anyakönyvezési és v. főjegyző végezte, aki az ifjú párhoz leendő beszédet intézte. Délután 4 órakor a frigyét Dr. Neumann Ede főrabbi áldotta meg az izr. templomban. A házaspárhoz intézett beszédében megemlítette, hogy ugyan-e helyen 21 évvel ezelőtt a szüők frigyét is megáldotta. A házassági szertartás ünnepélyességét Kertchmaroff Leó főoktató mérvesen előadott énekkel is emelte. A templomot óriási és előkelő közönség töltötte meg. Este 7 órakor ebéd volt a Kassinó diestermében, hol mintegy 130 rokon és jóbarát gyűjt össze lakomára. Ugy az örömszöveget valamint a házaspárt lelkes felköszöntőkben éltették.

— Junius 8. A koronázás évfordulóját a helybeli összes tanintézetek megünnepelték. A tanintézetek önképzőkörü a koronázásról megemlékezve, alkalmas műsort állítottak össze. A felső keresk. iskola önnepélyen Markovics Dávid tanár tartotta az önnepi beszédet. Az önnepélyen kiosztották az ösztöndíjakat is és pedig a Nagykiszántzi Takarékpénztár 40—40 kor. ösztöndíját Beck Samu k. o. t. és Krausz Ede f. o. t. Ugyanezen 20—20 kor. ösztöndíját Weisz Oszkár a. o. t. és Nagy István k. o. t. A Pollák Ármán-féle ösztöndíjat Pollák Manó a. o. t. A Nagykiszántzi Keresk. Társulat 20—20 kor. ösztöndíjat Kaufmann Jenő k. o. t. és Gross Ferenc f. o. t. A Zalamegyei Giesch. Takarékpénztár 20 kor. ösztöndíját Fiedl József a. o. t. kapta.

— Szünetek érkezése. Újvédokról f. hó 14-én érkezik hozzánk Kövessy Albert társulata. A társulat tagjai nagy részben a tavalyiak, de a névsorban találunk új, de azért nem éppen ismeretlen neveket. Az újak között örömmel üdvözöljük Ruzsinszki Ilonát, a vidék kiváló koloratur énekesnőjét és Szilassy

nek még szebbé tételére van, mikor is a szerénység színe alatt a hüség terem. ... Az ibolyaillatú bíró virágok sorozatából megemlítem még a sárga violát, mely a középkori várak kertjeiből, ma már a szegény polgárember ablakába vándorolt. Amint a játszi kedvében volna a természet és pompás illattal a növényvilág legelső rétegébe, az ibolyához is leszál, ibolyaillatot ad neki, sőt még a kövek is megkapják a moha illatú (ibolyakövek)

Még tavasz lesz a földön, az ibolya meg fogja tartani a virágok fölötti szelíd uralmát, az emberek mindig örömmel fogják üdvözölni: akár a tavasz születését hirdeti, akár az őst siratja el...

Eltelt, a szubrettet, kinek tehetségerőli színién kedvös hírek érkeztek hozzánk. A megcsókolt régiek közül az idén is bizonyára sok kellemes estét fog szerezni a közönségnek Kövessy fényes eredetiségével, Kövessy né életműveivel a népszínművekben, Makkó Ayda és Almásy Eudre, a társulat két legintelligensebb, tudományosan képzett tagja, az ügyes Károlyi, Latabár és „süherd komikus”, Nagy Dezsa és Rózsá Sándor, az mint valóban elsőrendű komikus tehetség, ez mint a társulat érdeme eziront csak dicsejt baritonistája. Rózsáról halljuk, hogy tavaly óta nemcsak zeneti képzettsége, de játékbeli ügyessége is erősen fokozódott. A két Hevessy kasszaszoony az idén is bizonyára erős mágnus lesz a lobbanékony diák zivereknek. A társulat többi tagjai is gondnal és sok izséssel vannak öszeválogatva. A kar bizonyára az idén sem lesz rosszabb a tavalyinál és a zenekar is megfogja tartani tavalyi előkelő színvonalát. Kövessy repertoárja, mint jelenlétéből olvassuk, gazdag és változatos és magában foglalja a legutóbbi téli szezon összes ünnepségeit, ezek mellett azonban nem mellőzi a régi jó darabokat sem.

E helyütt meg kell emlékeznünk Kövessy Albert új sikeréről. A pécsi nemzeti színházat az 1905—8-iki színi-udnyére — mint lapunknak írják — az ottani színigyi bizottság hét pályázó színigazgató közül egyhanglagon Kövessy Albertnek ítélte oda. Közönségünk bizonyára örömmel veszi ezt tudomásul.

— Városi közgyűlés. Nagykiszántz r. t. városi képviselőtestülete 1904. évi június hó 10-én délután 3 órakor rendes közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. A csáktornyai Zrínyi önnepélyre, a város közönségéhez intézett meghívó bejelentése. 2. A szegénygyőről szóló szabályrendelet tervezet. 3. A közoktató alapszabályzatnak, a m. kir. Belügyminiszter 13446/904. IV/a. sz. a. rendelete alapján való módosítása. 4. A fogadó, vendéglő, kávéház és kávéterem szabályrendeletnek, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 60602/VII. 903. sz. a. rendelete szerinti módosítása. 5. A déli vasúttársasággal kötött csere szerződés, Áts József és társaival, Benedek Juli férj. Vojkovits Józseffel, Zalay Gizellával kötött adásvételi szerződések tárgyalása. 6. „Deák F. ösztöndíj” alapító levele. 7. A Nagykiszántz felhívandó székének raklár. 8. Az 1905. évi közmunka öszeírásához két bizottságra, két két városi képviselő megválasztása. 9. Lőrincy Géza volt polgári iskolai tanító fizetése ügyében a közigazgatási bíróság 3701/903. sz. a. értekezési bejelentése. 10. A v. pénztárnak 1903. évi II. felében történt megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv. 11. Tanács jelentés az osztrák-magyar-bank közös törlesztésével kapcsolatos előleg tárgyában. 12. Javaslát az esküdtöket öszeíró küldöttségbe két képviselő tag megválasztása iránt.

— Tíz éves találkozó. Tíz éve mult, hogy a nagykiszántzi felső kereskedelmi iskolában az első érettségi vizsgálat lefolyt s ennek emlékére az intézet alkori növendékei f. hó 25-én kartári találkozóra fogtak öszgyűlni Nagykiszántzban. Mint értesülünk, ezen emlékszer. éreményen folynak az előkészületek, hogy mentő önnepélyesebb és kegyeletesebb legyen a keresk. iskola legelső végzett növendékeinek öszgyűlete. A 25. abiturus közül 20 van még életben. A találkozásról még fog foguok említeni, az esetleges érdeklődőkkel pedig a bizottság felkérésre tudatjuk, hogy a találkozási vonatkozó felhívásaitokkal szívesen szolgál Radnai Jenő, a Rosenfeld Adolf fiai cég betölt.

— Adományozás. Politzer Ignác szül. Ebenspanger Fány weni lakó a nagykiszántzi ir. hitközség házi szegényeinek 200 koronát adományozott.

— Ruszicska Kálmán dr. kir. tanácsos, tanfelügyelő a közelmúlt napokban megfigyeltatta városunk elemi fiu- és leányiskoláit. A látogatás után beható szaktanácskos volt, amelyen az öszees tanfelületi tagok résztvettek.

— A zalamegyei ügyvédi kamara Zubory István nagykiszántzi ügyvédet önkéte lemondásá következtében az önkéte lajstromból törölte.

— Az anyakönyvi hivatalból. Ibsázi Horváth István anyakönyvezési három heti szabadságára elutazott.

— Meghívás. Murai Róbert belicai lakost a csáktornyai járásra nézve a gazdasági tudósítói tiszttel a m. kir. földmivélségi miniszter meghívta.

— Züllés utján. Weinstingl Lipótot, akit a Nagykiszántz kir. ügyesség okirat hamítás miatt közölteket, Budapestben letartóztatták. Nagykiszántzra szállították, ahol az ügyességi fogházba szállították el.

— Bajr- és munkakiállítás. A helybeli iparos-tanonok ez évi rejr- és munkakiállítását f. hó 12-én, azaz vasárnap reggel 8 órától délután 5 óráig lesz megtartva az állami polg. fiúiskola rajztermében, melynek megkezdésére ezúton is meghívja a város közönségét, — az iparisk. igazgatója.

— Közönségyűlések. A „Zalamegyei Gazd. Takarékpénztár” és a „Dézlai Takarékpénztár” igazgatói 20—20 kor-t voltak zivsek a helybeli szorgalmas és jó megviseletű iparos-tanulók megjutalmazására küldeni, melyért ezúton is hálas köszönetet mond — az iparisk. igazgatója.

— Rózsányiás idején... E hét egyik sötétes estéjén, azt hiszem hétfőn történt a kis eset. A sötétség már rátakarta leplét a városi egyleti sétátér évtizedes fáira. A szellő csendesen fujdogált, amire a galnyak susogva borultak egymásra, mintha beszéltek volna valamit. „A kert becsületben megöszült jóraváló felügyelő bácsija” már haza felé igyekezett, amidőn a bokrok is suttogni kezdtek. A kert becsületben megöszült jóraváló felügyelő bácsija” a bokrok sugdosásában illetlen dolgot látott, elstett a városba rendőrtanyájára és feljelentette a — bokrokat. Két rendőr stiet a „helyszínr”. A lombok sejtelmeseen borultak egymásra, mintha még több bizalmas beszédni valójuk lett volna. A két rendőr pedig a kertben körülállt. Gyűfát tartottak a kezükben és ezzel keresték a sugdosó bokrokat. A szokatlan látványt nézői is akadtak a rácos kerítésen kívül. A nézők tárgyalni kezdtek. Az egyik jó kedvű figyelő pedig felgyászóra gyűjtött és hamar visszahozott a kertben: „Lennék bár róza, róza bímbó, lennél te felh”. A sötétes kertben imitt-amott meglátott a gyűfát. Midőn az utcán újból megjelent a két rendőr, mintha azt mormogták volna: — elröppentek.

— Hangverseny a sétátérben. Az elmúlt vasárnap a tűzoltó egyesület zene-kara sétábanversenyt tartott a városi sétátérben. Bár egy csekély belépő díjat kellett fizetni, de azért ez nem gátolta a nagyközönséget abban, hogy nagy tömegben keresse fel a valóban dícsétes buzgalommal épült és fejlesztett sétátértereket. Nagy és díszes közönség sétált a szépen gondozott utakon és mindeuki gyönyörrel szemlélte sétátérünk fejlődését, mely a természet és a szépiöl egyesület érdeme.

— Romlandó postaküldemények. A postáigazgatóság a közlegő nyár beálltával körendeletheben hívja fel a közönség figyelmét arra, hogy a küldemények romlandóságát a csomag burkolatán és szállítólevélen feltűnő módon jelezze. Ajánlatos továbbá, hogy a feladók jelezkék, vajjon kézbesíthetőség esetén a csomag visszaküldésük-e vagy más címzettnék kézbesítendő? — Megszivlelést ajánljuk e sorokat.

— Nem kedvelte a katona életet. Azért szökött meg Limékovics József a Csáktornyai Állomásos cs. és kir. 5-ik utblanos ezred újonca. Csáktornyai városunkba szökött. A rendőrség tartóztatta itt le és adta át a 48-ik hadkiegészítő parancsnokságnak. A hadbírósg elöf fog beszámólati cselekedetéről.

— Az Omke központi választásnyája tudatlavölög a közelmúltban szervezteket. A központi választásnyának — mint értesülünk — Nagykiszántzról a következők a tagjai: Elek Lipót, mint az itteni vidéki kerület elnöke, Grünhut

Henrik, mint a nagykiszántzi kereskedők társulatának kiküldötte és Heltai József, akit a közlegő választott be a központi választásnyába.

— Az esküdtözei tárgyalások látogatottsága. Négy napon tárgyal az esküdtözei bíróság. Óriási volt állandóan az érdeklődés. Jegyekért valósgos ostromot vívtak. Endkll nem lehetett bejutni a tárgyaló terembe, amely mind a négy napon zúfoltság megtelt. Az érdeklődés legmagasabb fokát a Horváth Józsa László tárgyalásánál érte el. Ott láttuk többek között Vécsey Zeimond városunk polgármesterét és Deák Péter rendőrnök kapitányt is. Mint érdekeset feljegyezhetjük még azt is, hogy a Judá-féle ítlethirtetésnél némelyek szerint többen voltak jelen, mint annak idején a Laskay bűnpénrd. Midőn Judát és társait este nyolc óra felé visszaküérték a fogházba, a rövid uton körülbelül 500 főnyi néptömeg állott sorfalat.

— Gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsos, mint a nagykiszántzi ir. hitközség elnöke résztvett az izraelita egyházkerületi elnökök Budapestben tartott gyűlésén. A gyűlés az Országos iroda b. elnökkel öt választotta.

— Vármegyéink önállóviszonyai. A májusú jégkérők után némi felelemmel vártuk a szöszölési és borászati felügyelő vármegyéink szöszölési fejlődéséről és állapotáról. A felügyelő jelentése: A csáktornyai kerületben (Zalavármegye déli részében) elég jó a klímatos, kivéve ahol jégverés volt, mely helyeken a termés felére csökkent. A tapolcai kerületben (Zalavármegye északi részében) a május hó második felében fellépett viharok és jégcsök sok kárt okoztak. Balatonhonye határában az antrakonás lépett föl. A jégcsök helyenkint 10—80% kárt okozott.

— Érettségi vizsgálatok a főgimnáziumban. Kedden kezdődött a nagykiszántzi főgimnáziumban az érettségi vizsgálat Burány Gergely dr. címzetes igazgató, a kezeltlyi kath. főgimnázium igazgatójának önklévesével. Az érettségi vizsgálatok eredményét valószínűleg ma, szombaton délután hirdetik ki. Az eredmények jelekbeli ítlve nagyon jó. Burány dr.-t az ifjuság kedden este, midőn a társáiban vacsora volt, szerencsésül lepte meg. Az ifjak figyelmé kellemesen hatott Burány dr.-ra.

— Elhunyt ötlák. Kocsis Antal tizenhét éves állami polgári iskola VI-ik osztály tanuló meghalt Nagykiszántzban. Junius nyolcadikán temették. Temetésén megjelentek az iskola öszees növendékei. A sárnál Szabó István VI-ik osztály tanuló mondott búcsúbeszédet.

— Mit szóljunk akkor mi! A fővárosi lapok nagy haagon hirdetik, hogy a főváros elhanyagolt utcái végre valószínűleg megkapják a régóta sürgetett új burkolatot és az azsai állapot, mely a fővárosi utaknál tapasztalhatók öt év alatt megszűnik. Minek nevezhetjük ilyenformán a mi utcáinkat? Mit szóljunk akkor a mi utainkhoz? ...

— Nyilvános közönség. A helybeli áll. polg. fiu- és leányiskola folyó hó 1-én tartott tavaszi táncmulatságát az ifjusági eggyállyal javára a következő fellépőztetések törtétek: polg. leányisk. IV. oszt. növendékei 6 kor., Zuoemsky János ur 4 kor., Klein Endre ur 3 kor., Ország József, Horeag Krizolog, Brukner Celestin, Hajdu József és Kaufmann Mór urak 2—2 kor., Thomka Ernő, Peleec Anna, Özv. Barta Szabó Sándorné urnök és Pichler Pál, Eisinger Henrik, Sztányi Ferenc, Görög Ince, Hajek József, Kádár Lajos urak 1—1 kor., Saly Lászlóné uró és polg. fiúisk. III. oszt. növendékei 80—80 ill. Polg. fiúisk. II., IV. és VI. oszt. növendékei 70—70 ill. Szabos Somané, N. N., Lessner Antalné urnök és N. N. ur 40—40 ill., Fogh. fiúisk. I. oszt. növendékei 34 ill., Fehér György ur 30 ill. Öszeesen befolyt 38 kor. 14 ill. A föl-erorolt fellépőztetések a jétékony cél névében hazafias közönséget nyilváníta a rendező bizottság.

— Zsebtolvajlások. E héten a rendőrséghez három panasz érkezett zsebtolvajlások miatt. A rendőrség a nyomozást megindította.

első ibolyát kinyitni látták. a kegyur leszakította az ibolyát és elismerés jeléül a város legzebb leányának adta.

A botanikus 250-féle válfaját ismeri az ibolyának; legismertesebb közülök: „a franciák szívének bizalmas postása”, az „árvascska”, mely a műkörtészt hatása alatt az ibolyával való rokonságot mármár teljesen elvesztette.

Egy másik ibolyafaj: a kalmus-virág vagy kalmus-ibolya: „a földben rejlő kincsek varázsvesszeje”. — Rajna vidéké és Belgium ugynevezett kalmus dombjai és virág díszében pompáznak és azt hirdetik, hogy földjükbön sok ére rejlik.

Nem bucsuzhatom el az ibolyától a nélkül, hogy a keltyéből felszálló kellemes illatról meg ne emlékezzem. Az ibolya minden virág között a legelső helyet foglalja el s illata is régi időkől napjainkig a legkedveltebbek egyike. Gyárak létesültek, melyek évenként sok ezer mázsa ibolya-virágot szoritának sajátóba s változtatnak illatszerré.

De nemcsak az ember iparkodik az ibolya finom illatát magába szívni: ugy tünik fel, mintha a természet maga is főlve örzene eme drága kincsét, olyan, mintha saját művétől elbájojta, sokszorosítani kívánta volna eme varázsilatát: felléjük az Iris florentina L. gyökerében, mely ibolyagyökér neve alatt a szenvedő emberiség szolgálatára áll vagy pedig mint ibolyapor a szép hölgyek-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES-ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

— Fűrődésalon. Megnyit a balatonai s a hévízi fűrőd. Utóbbi helyen már több fűrődvény van, a Balaton azonban még nem keresik fel idegenek.

— A Balaton-kérdés. Tallián Béla miniszter a Balaton vízszintének megállapítása céljából az említtet értekezletet június 20-ára hívta össze Balatonfűzfőre. Ez értekezletre, melynek szakelőadója Józsa László min. osztálytanácsos, a kulturműnoki osztály főnöke lesz, hivatalosan az összes balatonparti birtokosok és fűrődtulajdonosok. Az értekezletre megjelöltek fogadtatására Lingl Valérián fűrődigazgató vagy előkészületeket tesz.

— Az évrégi vizsgák. A nagykanizsai áll. el. népkisola I., II. és III. igazgatósági körzetének 1903—1904-ik tanévi évrégi vizsgálatok eredménye: Hittani vizsgálatok: Június 6. d. e. I. és II. igazgatósági körzet. Június 6. d. e. I. és II. igazgatósági körzet. Június 6. d. e. I. és II. igazgatósági körzet. Június 6. d. e. I. és II. igazgatósági körzet.

— Intézk. tornaverseny. A nagykanizsai rk. főgimnázium folyó hó 12-én d. u. 3 óráig a katonai gyakorlatok tartja ez évi tornaversenyét követelő programmal: I. Felvonás. (Hymnus énekése.) II. Szabadgyakorlatok. III. Szertorna. IV. Versenyek. V. Játék. VI. Gula. VII. Félpálya mérkőzés. VIII. Oszlopokba állás. (Szózat énekése.) IX. Elvonás. A szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— Rohits Sauerbrunn fűrőd. Az idegy megnyitására, május 15-ére érkezett vendégek még teljes működésben találják Rohits Sauerbrunn fűrőd nyitására kikalkulálásban, melylyel ezen hatalmasan fejlődő gyógyhely vendégeit meglepi. Az új gyógyintézet, „Kaiserbad”, mely szak-körökben mint legnagyobb alkotás tekintetik, e szemben már belső berendezésben is a befeléréshez közeledik és még június hó folytatás átadatik a közhatalomnak. A megnyitás nagy ünnepekkel közzét fog végbemeni. Az ide látogatás ismét élékébe, mint az előbbi években, annak bizonygása, hogy kitűnő gyógyereje a rohits-i fűrődnek az emésztési és légzési szervek, máj, lép, vese stb. kronikus megbetegedéseinek folyton tágabb körökbe hatol. Hogy az átmeneti személyforgalom feltűnően emelkedőben van, főképp annak tulajdonítható, hogy Rohits-Sauerbrunn most vasutal kényelmesebben és olcsóan elérhető és különösen a pünkösdi ünnepekkel számos kiránduló használt fel ezen gyönyörű gyógyhely látogatására. Az időjárás tartósan szép és száraz.

— Legújabb belügyminiszteri rendelet. Jelenet meg valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságokhoz, melylyel elrendeli, hogy a cséplőgépek körül gyakran előforduló sérülések, az első segélykésedelem nélkül való nyújthatása céljából, minden cséplőgép üzemelője a kifogástalanul zárod kemény fából készült mentőszekrényt, különféle közelekekkel és anyagokkal felszerelve, készenlében tartassanak. Ilyen cséplőgépekhez szükséges legújabb mentőszekrények esigorona a magy. kir. belügyminiszteri rendelkezések megfelelően berendezés és kiállítva Polgár Sándor orvosi műszer- és kőzetáruháznál Budapestben, VII. Erzsébet-körút 50. sz. darabként 50 koronáért megrendelhető. (Árjegyzék a cég bérmentve küld.) Fenti cégnél minden egyéb közelekek, betegápolási tárgyak, saját gyártmányú sérülők, összes gummiáruk stb. stb. legújantóságban beszerezhetőek.

— Jól szerkesztett naplapp! Egyetlen kis napilapunk a „Nagykanizsai Friss Újság” fölappja szerdai számában írt a múlt pénteki Deutsch-féle tárgyalásról. A dolgot az az érdekes, hogy cikk bevezetői részében meg vagyon írva, hogy Deutsch Miksa öccsét megfogolták. Lehet, hogy a melléklet „megfogolták” a „főlap” kérdését, így tehát csak azt jegyezzük meg, hogy valóban csodálatos, hogy a főlapnál sokkal jobban szerkesztett más krajcáros nem képes a N. K. F. U.-ot kiszorítani.

— Déli vasut. A déli vasút budapest—pragerből vonalán f. évi június hó 15-ől kezdve a 238. sz. gyorsthegyvonalat Nagykanizsától Balaton-Szt.-Györgyre, II. és III. oszt. kocsiiban személyeket továbbít és ennek folytán Récsán, Komáromváros és Zala Szt.-Jakobon is meg fog állni. Nevezett vonat Nagykanizsáról este 7 óra 6 perckor indul és Balaton-Szt.-Györgyre este 8 óra 4 perckor érkezik.

— Az állami polgári fu- és léányiskola növendékei is sikerült ünnepeket tartottak. Az ünnepi beszédet Németh Mihály tartotta. Sauermann Mihály tanár vezetése alatt álló énekkar barafas dalokat énekelt.

— A magyar-amerikai hajójarat. A Fiuméből induló hajók pompás berendezéssel és az utasokkal való bánásmódot jóságát bizonyítja az a nyilatkozat, amelyet az „Ultonia” hajón utazó kivándorlók a következőképen állítottak ki: „Ny i l t k o z a t. M i állítottak ezenek kijelentésként, hogy a Chief steward Mr. Green valamint Wilson ur az Ultonia személyszállító hajó harmadik osztályú főnökeire és az ő vezetésén folytán a harmadik osztályú kiszolgáló személyzet, utazásunk alatt tett kiszolgálásukért teljes és őszinte megelégedésünket minden tekintetben kiérdemelték. Ezen aláírást és nyilatkozatot szívesen megadjuk. Az Atlanti Óceánban, az „Ultonia” hajón 1904. május hó 19-én.” Ezt az elismerő nyilatkozat 200 aláírással ellátva érkezett be a Központi Menetjegyjáradó igazgatóságához. Fiuméből legközelebb, június 14-én ismét az Ultonia, június 28-án pedig a Slavonia indul New-Yorkba. A jugy árban bent foglaltatik két napi ellátás már Fiumében és teljes ellátás a hajón. Díjtalan felvilágosítást ad és előjegyzéseket elfogad a Központi Menetjegyjáradó képviselője: Melcar Soma Székelyhegyvár.

— Játékony cédula államsorsjáték. Mint előző években, ezidő is, nagy játékony cédula államsorsjáték rendeztetik. Ezen sorsjáték tiszta nyereségében az Öfelségének folyó évi május 20-án Budapestben kell fel. elhat. értelmében következő játékony cédula intézmények részeseinek: Egy-egy tized részben: 1. A vanyontalan átlami tisztviselők szövegyei és árvi részére szolgáló alap. 2. A József főherceg Szanatorium-Egyesület. 2. A Lorantffy Zsuzsanna játékony növegyet. 4. A körösi szegényház. 5. A vakok menedékháza. 6. A temesvári délvidéki fehércseresznye megrvédő egyesület; egy-egy huszad részben. 7. A háromszázmegyei Krászab-érvalány nevelő-intézet. 8. A szegedi kisdóvó és játékony növegyet. 9. Az egyetemek kórház-egylete. 10. A bihar megyei nagyváradi növegyet. 11. A hunyady megyei dévai kórház. 12. A szombathelyi Fehér-Kereszt egyesület. 13. A lévai növegyet Stefánia árvaháza. 14. A budapesti VI. kerületi térfényarosi általános közjótékonyági egyesület. A játékony nagyon kedvező esélyekkel kezesgetik, a főnyereség 150,000 korona. Az összes nyereségnek összege 365,000 korona készpénzben. Sorsjegyet 4 kor. kaphatók, valamennyi posta-, adó-, vám- és köhivatalnál, vasuti állomásokon, dohányüzemekben és váltóüzletekben. A buzás már június hó 30-án történik.

— Játékony cédula államsorsjáték. Mint előző években, ezidő is, nagy játékony cédula államsorsjáték rendeztetik. Ezen sorsjáték tiszta nyereségében az Öfelségének folyó évi május 20-án Budapestben kell fel. elhat. értelmében következő játékony cédula intézmények részeseinek: Egy-egy tized részben: 1. A vanyontalan átlami tisztviselők szövegyei és árvi részére szolgáló alap. 2. A József főherceg Szanatorium-Egyesület. 2. A Lorantffy Zsuzsanna játékony növegyet. 4. A körösi szegényház. 5. A vakok menedékháza. 6. A temesvári délvidéki fehércseresznye megrvédő egyesület; egy-egy huszad részben. 7. A háromszázmegyei Krászab-érvalány nevelő-intézet. 8. A szegedi kisdóvó és játékony növegyet. 9. Az egyetemek kórház-egylete. 10. A bihar megyei nagyváradi növegyet. 11. A hunyady megyei dévai kórház. 12. A szombathelyi Fehér-Kereszt egyesület. 13. A lévai növegyet Stefánia árvaháza. 14. A budapesti VI. kerületi térfényarosi általános közjótékonyági egyesület. A játékony nagyon kedvező esélyekkel kezesgetik, a főnyereség 150,000 korona. Az összes nyereségnek összege 365,000 korona készpénzben. Sorsjegyet 4 kor. kaphatók, valamennyi posta-, adó-, vám- és köhivatalnál, vasuti állomásokon, dohányüzemekben és váltóüzletekben. A buzás már június hó 30-án történik.

— Játékony cédula államsorsjáték. Mint előző években, ezidő is, nagy játékony cédula államsorsjáték rendeztetik. Ezen sorsjáték tiszta nyereségében az Öfelségének folyó évi május 20-án Budapestben kell fel. elhat. értelmében következő játékony cédula intézmények részeseinek: Egy-egy tized részben: 1. A vanyontalan átlami tisztviselők szövegyei és árvi részére szolgáló alap. 2. A József főherceg Szanatorium-Egyesület. 2. A Lorantffy Zsuzsanna játékony növegyet. 4. A körösi szegényház. 5. A vakok menedékháza. 6. A temesvári délvidéki fehércseresznye megrvédő egyesület; egy-egy huszad részben. 7. A háromszázmegyei Krászab-érvalány nevelő-intézet. 8. A szegedi kisdóvó és játékony növegyet. 9. Az egyetemek kórház-egylete. 10. A bihar megyei nagyváradi növegyet. 11. A hunyady megyei dévai kórház. 12. A szombathelyi Fehér-Kereszt egyesület. 13. A lévai növegyet Stefánia árvaháza. 14. A budapesti VI. kerületi térfényarosi általános közjótékonyági egyesület. A játékony nagyon kedvező esélyekkel kezesgetik, a főnyereség 150,000 korona. Az összes nyereségnek összege 365,000 korona készpénzben. Sorsjegyet 4 kor. kaphatók, valamennyi posta-, adó-, vám- és köhivatalnál, vasuti állomásokon, dohányüzemekben és váltóüzletekben. A buzás már június hó 30-án történik.

TÖRVÉNYSZEK.

Esküdtészeki második és harmadik nap.

A szerelem és gyűlölet bűnösai.

— Az egyik még gyermekember, 21 éves, megakartta öni kedvesét, a másik már emberkorban lévő legény, agyonlőtte mostohaanyját. Mindkettőnek tettét szenvedély vezérelte, de mindegyiknek szenvedélye a másikénak ellentéte. A szerelem féltés és a gyűlölet volt a két szenvedély, amely a szombaton és hétfőn esküdtörvényszékünk két vádlottját özte szomorú sorsára.

Büki József volt a szombati nap vádlottja. Bűne: hogy mult év november havának 29-én kedvesére pisztolyból háromszor rálőtt. Erkölcileg nagyon szomorú Búki esete. Beleszeret egy félvilági hölgybe. Szeretőkép kártszerző azzal ingerli, hogy kedvesét más is szereti és a fiatal legény baiga szerelmeféltésből kiakartja oltani kedvese életét. A léány különös véletlen folytán a halálától megmenekszik, a legény pedig szándékos emberölés kísérletének vádjá miatt kerül az esküdtek elé: Vádlott nem tagad semmit. „Tisztelességes életre szöllöttem fel Rozit; feleségül akartam venni, de nem akart jó lenni, tehát az életét akartam elvenni.” Így vallott bírái előtt. A tanak valamóssa, a szakértők nyilatkozatai mind bűnösségre vallanak. Az esküdtekhez a következőkére intézték: Bűnös-e vádlott abban, hogy Büki Rozáliára, avégből, hogy életét megfosztta, rálőtt, csakhogy ez vádlott akaratán kívüli oknál fogva be nem következett, mert a sértett 22 nap alatt sebéből felgyógyult, igen, vagy nem? Ez volt a főkérdés. A többi kérdések a hirtelen felindulásra és az öntudatlan állapotra vonatkoztak.

— Az esküdtek a főkérdésre igenel, a többire nemmel válaszoltak, amire a kir. törvényszék Büki Józsefet 2 évi börtönbüntetésre ítélte. Nagyobb volt a bűne ifj. Vajda Mihály balaton-magyaródi lakósnak. A gyűlölet,

amely őt vezette tettségben, kiméltlenebb volt áldozatával szemben, mint a szerelem féltés. A véletlen szerencse nem játszott közben az ő büntetésénél, ő ált. Előadása szerint mostohája id. Vajda Mihály né rosszul bánt vele, ellenzete nőüléset, mert félt, hogy új asszony jöjjön a hához. Emiatt elakart távozni ifj. Vajda atyjának házából, összapalkolta mindenét és a korecsmába ment. Este magához vette fegyverét és mostoháját ágya szélén, amint éppen estei imáját mondta, az ablakon át agyonlőtte. Az apa félt dolgotalan korhelynek mondja a bíróság előtt, akit mostohasanyja 3 éves kora óta nevelt és jól bánt vele. A többi tanak inkább a vádlott terhére vallottak. Az ügyész vádlottat szándékos emberölés büntetésében kéri büntönek kimondani, a védő a részesség által okozott öntudatlan állapot miatt felmentést kér. A törvényszék által megkeresett kérdések egyike a szándékos, de nem előre megfontolt szándékos emberölés büntetésére, a többiek az önkívületi és öntudatlan állapotra vonatkoztak. Az esküdtek verditke büntönek mondta ki vádlottat. Ennek alapján a törvényszék ifj. Vajda Mihályt 8 évi fegyházra ítélte.

Horváth J. László és társai bűnper.

— Az utolsó esküdtészeki tárgyalás alkalmával Horváth J. László és társai állottak két rendbeli rablás miatt az esküdttörvényszék előtt. Mind a négy vádlott vérbéli kiskánizsai legény. A két legfialabb még alig pelyhedző állu tapasztalatlán legény és már is rabló. Másodrendű vádlott a nyomozásnál ismeretes magas alak. Sebforradásos arca és nyaka mutatják nyugtalan véré, egyébként azonban egészen meglőrt, a tárgyalás nemet, különösen védőjének beszéde alkalmával többször sirvaszkadt. Egyedül J. László a megrögzött gonosztervű; hosszan lecsúg rendezetlen fekete bajuszával. Úgy beszél mint egy szónok, vádlott társainak beszédjébe folyton bele akar szólni, ezért az ügyész indítványára a teremből elváltolták. A tárgyalásra kiküldött munkatársnak egyébként a következőket írja:

A bíróság megalakulása.

Reggel nyolc órákor alakult meg az esküdtörvényszék. A törvényszék részéről dr. Kiss István törvényszéki bíró, mint elnök vezetés alatt jelen voltak dr. Neusiedler Antal és dr. Knorr Kálmán, mint szavazó bírák, Fülkei József, mint jegyzőkönyvvezető. A vádhatóságot dr. Orósy Lajos kir. ügyész képviselte. Elsőrendű vádlott védője Oroszváry Gyula, másodrendű dr. Bród Tivadar, harmadrendű dr. Friedlődő ügyvéd, negyedikrendű pedig Malek László ügyvédjelölt volt. Az esküdtörvényszék kiegészítette a kisorsolt 12 rendes és 2 pótszéket. Mint orvosszakértők jelen voltak dr. Szigethy Károly és dr. Rátz Kálmán orvosok.

Az első vádlott.

Horváth J. Lászlót vezető be a szuronyos börtönről elsőnek, a szufolt tárgyalási terembe. Bőszékén a vádlottak helyére, a kiskánizsai Rinaldó és az elsőnek ama felszólítására, hogy adja elő a tényállást, gyorsan hadart szavakkal beszélt. Gödörházi biztatott öngem, hogy raboljuk el Franz emberöltés a pénzt. En vonakodtam, de a rablás napján Gödörházi páinkálmal lerészegített s így rábírt, hogy szavisit megfogadjam. Beamentünk Kanizsára. Ott Gödörházi a Bárány korecsmában ismét megittatott és előre küldött, hogy lessom meg a pénzt hozó embereket. El is mentem, de még akkor nem jöttem. Visszamentem-tahát a korecsolya-pályához, ahol Gödörházi várt rám. Hat óra felé a lesbe állított Horényi gyufát gyújtott és jelezte, hogy jön a pénz Csakugyan így volt. Mikor a két ember odaért, én több itéssel Taláó Rémuszt letérlettem és a pénzzel elszaladtunk. Másnap Gödörházi hozának hozta a pénzt és én azt a rendőrségre be is akartam hozni, de nem mertem. Róka, erdős kirablására nézve azt mondja, hogy Róka őt három társával együtt közsztölésűkre szidalmazta, „Raubschütz”-önek nevezte, mire ő a földre terítette és hogy puszejt használni nem tudja, azt elvette öle, miközbebe társai az erdőt lefogták.

A második vádlott.

Gödörházi Izidor, a m a g a s a b b i k a t, vezeték ezután a terembe. Ő a váloságot megköszönlőleg adja elő a tényállást. J. László mondta neki, hogy mennyit fogozik a korecsolya-téren, mikor 6 jobbat nyget is tud a számára, ahol hamarosan kereset

50 frtot és elmondta neki J. László a tervét. Ő ráállt. A rablás napján egy igazságot és egy halálvető revolvert vitt magához J. László és eljöttek be Kanizsára. J. László a napaszmotok fogja letűni, neki a pénztárossal kell elbánnia. Bejöttek Kanizsára és sélták egyet. Jött ezután a két ember, J. László a napaszmot feje ütötte, ő azonban csak véletlenül nekifutott a pénztárossal. Judának az az állítása, mintha ő részeg lett volna, nem igaz. Szembes állítják ezután őt Judával és mindezeket a szemébe mondja neki. J. László a dühösségtől nem tudja szavát fékezni és folyton közbe akar szólni, az elnök azonban rendre inti.

A másik két vádlott.

Hököm János és Gozdán Boldizsár következtek ezután. Őket J. László kicsalta a homokomárami hegyre, ahol jól ettek, ittak és másnap kor reggel elmentek a mausi bükkerdöbe. J. László azt mondta nekik utközben, meglőttem legények gyotok-e? Találkoztak Róka erdőre. J. László azt mondta, az azonban orrvadászoknak nevezte őket, mire J. László a földre teperte, ők a vállát és mellét leszorították és J. László a fegyvert és tarisznyát az erdőrtől elvette, ezután elszaladt. Mielőtt az erdőrtől nem találkoztak, nem tudták, hogy J. László el akarja atól venni a fegyvert.

A vádlottak kihallgatása után a törvényszék 10 tanút és a szakértőket hallgatta meg, kik részint Judának előzetes tervezéséről, későbbi dícsékesvédő által felvilágosított, részint pedig a sértetteknek ejtett sebesüléseiről és Horváth J. László emelbeli állapótaról nyilatkoztak. Mindnyájan a vádlottakra nézve terhelően vallottak. Az elnök ezután a tárgyalást d. u. 3 óráig felfüggesztette.

A delutáni ülés.

Három órákor delután az érdekes bűnper tárgyalása folytatódott. A törvényszék a kérdéseket állapítja meg előzőleg, azokat két csoportra osztva és a csoportokon belül mindegyik vádlottára külön vonatkozó szövegeket. A vádbeszéd következett ezután. Vádló felelített, hogy az erdőrt, Kráttyék és Franz emberöknek kirabolattása gyors egymánutánban történtek. A városban a kedélyek nagyon izgatottak voltak az időtjárt, mert a rablás legjobban vérszevelyeztetit a társadalom közbiztonságát, minthogy ez ugy az élet, mint a nagyon elleni támadást foglalja magában. Ezután sorba előadja először az erdős kirabolattását, majd a Franz-féle esetet. A vádász J. László elhatározta, hogy fegyvert szerez, de ehhez társak kellettnek neki, akiket jó étellel és borral csakhamar kerített is. Mind a három testtársat, mert egyiknek a tevékenyegre kiegészítit a másikét. A Franz esetre tér át ezután. Az ártatlan Horényit a hős Rinaldó ártatlanul akarta bajba keverni. Ez az eset ugyanaz, mint az erdőrt esete, csakhogy ennél súlyos testtársítás is következett el. Kérvé végül az esküdtek, hogy a társadalmi rend helyreállítását végett mondjanak marasztaló ítéletet.

A védők.

Oroszváry Gyula a vádló szavait igyekszik cáfolni. Az erdőben történt eset nem volt rablás. Fegyvertelenül mentek vádlottak. Edvi Ilés munkájából idéz, helyet, mely azt mondja, hogy az nem rablás feltétele, ahol erőszak alkalmazatik és valakit ingóságaitól megfosztanak. Bród dr. Beisméri ő is, hogy védené bűnös. Bár szokatlan ilyet hallani a védői székről, ő mégis megteszi azt, csak arra kéri az esküdteket, hogy védené azt a súlyos testtársítás elkövetésénél ne mondja ki testtársának, bár a törvény ez iránt általánosságban szö, értelme azonban nem olyan, mint amilyenek az ügyész mondta. Fried dr. A vádló félreverte a haragot a Franz-féle eset miatt, ez a hangulatoklás az ő védenének sorsára végeztes lehet, pedig ez az eset nem függ össze amarral. Védené sem össze nem beszélt a rablásra, sem a fegyvert el nem vette, annál kevésbé akarhatta eloltajdonítás céljából elvenni. Hogy bünt kövessünk el, annak indokának kell lenni, ez az a védenéknél nincs meg, mert semmi anyagi haszna nem volt tetteiből. A felmentését kéri. Malek László beszélt a falu legényöknek virtusokdásáról, egyéb érvel körülbelül megegyeznek az előtte szólvával. Az ügyész válasza és a védők viszonválasza után az esküdtek visszavonultak tanácskozás végett. Határozatuk meghozatala után pedig a törvényszék hozta meg ítéletét, amely szerint Horváth J. László 14 évi fegyházra, Gödörházi Izidor 6 évi fegyházra, Hököm János

50 frtot és elmondta neki J. László a tervét. Ő ráállt. A rablás napján egy igazságot és egy halálvető revolvert vitt magához J. László és eljöttek be Kanizsára. J. László a napaszmotok fogja letűni, neki a pénztárossal kell elbánnia. Bejöttek Kanizsára és sélták egyet. Jött ezután a két ember, J. László a napaszmot feje ütötte, ő azonban csak véletlenül nekifutott a pénztárossal. Judának az az állítása, mintha ő részeg lett volna, nem igaz. Szembes állítják ezután őt Judával és mindezeket a szemébe mondja neki. J. László a dühösségtől nem tudja szavát fékezni és folyton közbe akar szólni, az elnök azonban rendre inti.

A másik két vádlott.

Hököm János és Gozdán Boldizsár következtek ezután. Őket J. László kicsalta a homokomárami hegyre, ahol jól ettek, ittak és másnap kor reggel elmentek a mausi bükkerdöbe. J. László azt mondta nekik utközben, meglőttem legények gyotok-e? Találkoztak Róka erdőre. J. László azt mondta, az azonban orrvadászoknak nevezte őket, mire J. László a földre teperte, ők a vállát és mellét leszorították és J. László a fegyvert és tarisznyát az erdőrtől elvette, ezután elszaladt. Mielőtt az erdőrtől nem találkoztak, nem tudták, hogy J. László el akarja atól venni a fegyvert.

A vádlottak kihallgatása után a törvényszék 10 tanút és a szakértőket hallgatta meg, kik részint Judának előzetes tervezéséről, későbbi dícsékesvédő által felvilágosított, részint pedig a sértetteknek ejtett sebesüléseiről és Horváth J. László emelbeli állapótaról nyilatkoztak. Mindnyájan a vádlottakra nézve terhelően vallottak. Az elnök ezután a tárgyalást d. u. 3 óráig felfüggesztette.

A delutáni ülés.

Három órákor delután az érdekes bűnper tárgyalása folytatódott. A törvényszék a kérdéseket állapítja meg előzőleg, azokat két csoportra osztva és a csoportokon belül mindegyik vádlottára külön vonatkozó szövegeket. A vádbeszéd következett ezután. Vádló felelített, hogy az erdőrt, Kráttyék és Franz emberöknek kirabolattása gyors egymánutánban történtek. A városban a kedélyek nagyon izgatottak voltak az időtjárt, mert a rablás legjobban vérszevelyeztetit a társadalom közbiztonságát, minthogy ez ugy az élet, mint a nagyon elleni támadást foglalja magában. Ezután sorba előadja először az erdős kirabolattását, majd a Franz-féle esetet. A vádász J. László elhatározta, hogy fegyvert szerez, de ehhez társak kellettnek neki, akiket jó étellel és borral csakhamar kerített is. Mind a három testtársat, mert egyiknek a tevékenyegre kiegészítit a másikét. A Franz esetre tér át ezután. Az ártatlan Horényit a hős Rinaldó ártatlanul akarta bajba keverni. Ez az eset ugyanaz, mint az erdőrt esete, csakhogy ennél súlyos testtársítás is következett el. Kérvé végül az esküdtek, hogy a társadalmi rend helyreállítását végett mondjanak marasztaló ítéletet.

A védők.

Oroszváry Gyula a vádló szavait igyekszik cáfolni. Az erdőben történt eset nem volt rablás. Fegyvertelenül mentek vádlottak. Edvi Ilés munkájából idéz, helyet, mely azt mondja, hogy az nem rablás feltétele, ahol erőszak alkalmazatik és valakit ingóságaitól megfosztanak. Bród dr. Beisméri ő is, hogy védené bűnös. Bár szokatlan ilyet hallani a védői székről, ő mégis megteszi azt, csak arra kéri az esküdteket, hogy védené azt a súlyos testtársítás elkövetésénél ne mondja ki testtársának, bár a törvény ez iránt általánosságban szö, értelme azonban nem olyan, mint amilyenek az ügyész mondta. Fried dr. A vádló félreverte a haragot a Franz-féle eset miatt, ez a hangulatoklás az ő védenének sorsára végeztes lehet, pedig ez az eset nem függ össze amarral. Védené sem össze nem beszélt a rablásra, sem a fegyvert el nem vette, annál kevésbé akarhatta eloltajdonítás céljából elvenni. Hogy bünt kövessünk el, annak indokának kell lenni, ez az a védenéknél nincs meg, mert semmi anyagi haszna nem volt tetteiből. A felmentését kéri. Malek László beszélt a falu legényöknek virtusokdásáról, egyéb érvel körülbelül megegyeznek az előtte szólvával. Az ügyész válasza és a védők viszonválasza után az esküdtek visszavonultak tanácskozás végett. Határozatuk meghozatala után pedig a törvényszék hozta meg ítéletét, amely szerint Horváth J. László 14 évi fegyházra, Gödörházi Izidor 6 évi fegyházra, Hököm János

ZALA KÖZLÖNY.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” a „nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár

részvénytársaság,” „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagykanizsai kisdnevelő egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztény jótékony nőegylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények tápintézete,” a „katonai hadastyánegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai kiválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETÁRIUM TARTALMU HETILAP.

A kereskedői becsületről.*

— Két cikkben. —

I.

A sajtó és közvélemény kell, hogy azonos fogalmak legyenek és ha mégsem azok, akkor kezdődik a sajtó igazi, fenséges hivatása és közvélemény vezetése, irányítása és ellenőrzése. Már előre jelzem, hogy e cikkkel a sajtó ténylegesebb feladatát teljesíti, tudniillik ellenőrzési, irányítási igyekszik azt a sokszáju, de kevés fejlődő szőnyeg, melyet az emberi gyarlóságok gyűjtő névelével a közvélemény szoktunk jelölni. A tárgy nagyon időszerű; hiszen mindenki tudja. Mint az utcán és a márványasztaloknál mondják a helység tényleges, vélelmezett és önélelmezett nagyjai, „egy helybeli gonosz kereskedő rutul rászédte szegény, ártatlan konkurrensit; megvesztegette alkalmazottait s így néhány becsületlen fiatalembert vitt bele a bűn fertőjébe, ekként megvásárolván üzleti titkaikat, (melyeknek nyilvánosságra jutása egyértelmű az anyagi romlással) verőiket magához édesgette és megfosztotta őket a betevő falattól. Ime mire képes a nyereségvágy!”

És bátran hozzátelhetjük a tudatlanság, az irigység és a kisvárosi emberek jellemző lustasága, hogy szivesebben fogadják el mások nézetét, tekintet nélkül azok keletkezésének okaira, minthogy igénybe vennék lényük ama részét, melyet sajnos főleg csak a kalap viselésére használnak.

*A fiatal szerző kényes ügyet véd; de teszi ezt annyi tudományos készültséggel, hogy szívesen adunk helyet cikkének, bár álláspontunk nem a laiszer laisze, laiszer aller elvével egyezik.

Formulázzuk mindenekelőtt az esetet! Mert az előbbi alakja a tény előadásának inkább a tény előadóját, mint magát a tényt jellemzi s így ha az ember ítéletet akar alkotni magának, az inkább a tény kézfetőire vonatkozik.

Mi történt tehát?
Az a legegyszerűbb, legtermészetesebb, legszükségesebb dolog, amit a gazdasági életben versenynak (the competition) neveznek. Nem ismertem a tény jogi jellegét, arravalók a magánosok és az állambatalom jogi közege, de igen is vizsgálat alá veszem azt gazdasági okaiiban és következményeiben, társadalomerkölcsi vonatkozásaiban. A főkérdés az: történt-e a társadalmi rendben sérelem, illetve vétett-e valaki a becsület ellen és a cél: jogában áll-e a kérdés megoldása után a társadalomnak itélkezni, illetve megtorlasi fejében a rendbontótól azokat az erkölcsi javakat megvonni, amelyek a társadalom minden tagját megilletik; a mérték mindenütt a becsület, mint egyedüli kvalifikációja a társadalmi rendbe való tartozásnak.

A sérelmes tény nem is egy, hanem két cselekmény, ha nem az akaratbéli elhatározást, hanem az okozatokat nézzük.

Mennyiben vétett tehát a győzelmes versenyző: először, amikor az üzleti titkokat, jogilag a „res sperata“-t, a nyereség lehetőségét megszerezte, másodszor, amikor azokat saját javára felhasználta. Hangsúlyozom, hogy az egész dolog természeténél fogva a gazdasági verseny kategóriájába tartozik; a bevők azért vettek, mert kedvezőbb árajánlatot kaptak; az eladó azért adott a többieknél olcsóbb árajánlatot, mert csakis így köthetett

ügyletet, csakis így nyerhetett és nyert is. Vannak, akik más véleményen vannak és azt mondják, hogy az árajánlatok megadásával, illetve a megszerzett titkok felhasználásával a társadalomgazdasági rendben sérelem történt. Hát azokról én igen rossz véleményem vagyok. Azok páduai Szent Antalnál jártak iskolába, aki először mondta, hogy munnus von parif munnus; ami egyiknek nyeresége, az a másik vesztesége. (Milyen legyalázása a munkának! Hol marad a gazdasági energia megmaradásának elve?! A nagy gazdasági küzdőterre a forgalomba mindenki magával viszi fegyvereit, esztét a konjunkturák kiképzésére és a vállalkozásra, munkáját és tőkét a tulajdonképpeni termelésre. S a harcból mindenkinek jut haza, amennyit érte adott. Eszért vállalkozói nyereséget, munkájáért munkabért, tőkéjéért tőkejárdékot. Hála az emberi észnek és munkának, adajfeljött a társadalom, hogy nem adunk egymásnak semmit sem ingyen. Mindenki azzal fizet, amije van, s ami neki kevesebbet ér; ki pénzrel, ki munkával, ki észszel. Még a koldus sem kap ajándékot; nem azért kapja a krajcárt, mert neki jól esik, hanem mert nekünk jól esik! Ezek a törvények még ebben a városban is megdöntöhetlennék, bár aránylag itt több a rossz ember, mint másutt.)

Marad a másik érv, tudniillik, hogy a gyengébbet védeni kell az erősebb ellen a gazdasági téren is. Ez egy tisztán erkölcsi elv. A gyengébb erőmúnusát kiegészíteni a társadalom-erkölcsi nyomatékával az erősebb erőpluszáj! Gyönyörű gondolat! (Még a gazdasági törvények is megengedik ezt a kivételt ott, ahol a tőkéletesség

jelé való fejlődés, az emberiség nagy életcélja, azt kívánja. De e kivétel csakis érdekkörök, genuszok összeközösésénél engedhető meg és ha az egyik létezők veszélyben forog, ott a Szocialethika souverain vevőjával. Soha meg nem engedhető e kivétel azonban egyes érdekkörök egyénei, egyes gazdasági alanyok között. Hol volna a struggle for life, a létérti küzdelem?! Nem volna halálós vétek, gyenge, éheltetlen existenciák kedvéért megnyomorítani az életképeset, az erőset. Igen, védeni kell a munkást a tőkés ellen, de soha egyik borkereskedőt a másik ellen. Egyes érdekköröknek nem szabad felismerni az érdekközöséget, különösen, ha termelőik és különösen, ha elsőrendű szükségletek fedezését eszközlik. Ez lerombolása volna a socioeconomiai munkamegosztásnak, akkor Darwin, Malthus, Spencer hiába éltek.) Fonák gondolat az etnikához fordulni, mikor az összes szálak szakadnak és belevinni azt a borkereskedésbe, ahol Engelig óta úgy is elég víz, ólomcukor, fuxin és egyéb oda nem való dolog akad.

Mi tehát a becsület a versenyben? Semmi más, mint a méltányos ármegállapítás; a gazdaságilag helyes értékbécsleése saját jószágunknak és annak az idegen jószágunk, amit érte kapunk. Legyen a kereslet vagy a kínálat oldalán, az áru, a pénz, a munka, az ész stb. A kereskedő becsületességét mindig a vevői tudják megbírálni. A kereskedő az, aki az ár megállapításánál a vevő egyéni szempontjai számára tárgyat ad. S ilyenkor a becsületesség az igazság feltárása, az őszinteség. Az ellenértékért vagy ellenértékért adja a kereskedő, akkor

becsületet, vagy tábbit ad, akkor számár, vagy kevesebbet, akkor gazembert. S mivel, lévén a kereskedőnek nagyobb gyakorlata, körültekintése, szakavatottsága, meggyarán esze a saját szakmájában, mint az esetleg csak alkalmi vevőnek, fenmarad jogos nyereségen felül egy kis jogtalan plus az ész számára, amit a fogyasztás még becsületlen nyereségnek jóváhagyott. Tekintve tehát ezt a nem gazdasági, de becsületbe még nem vágó pluszt, két kereskedő közül, akik ugyanegy árut különböző áron caeteris paribus árusítanak, mindenesetre az a becsületesebb, ha a becsületben egyáltalában vannak fokozatok, aki nem gazdasági plusjától inkább eltekint, vagyis aki olcsóbban kínál.

Egymás között versenyzők, egymás becsületességét nem tudják megbírálni. Hiszen ők is benne vannak ugyanabban az elemben és a fogyasztók érdekében szükséges verseny nem is engedi meg egymás között az őszinteséget.) Itt az a becsületes, aki a jogrenden, az anyagi jog körén belül marad, de a valódi életben szubjektív szempontból, mint egy helybeli tekintélyes szakember szokta mondani: „az a legbecsületesebb konkurrens, aki nem létezik.”

Bártha József.

A Zrinyi emlékszóbor felavatása.

Csáktoronya város és vidékének régi óbaja teljesült 12-én, amikor a — hajdani hős kapitányának és nemzet halhatatlan költőjének — Gróf Zrinyi Miklósnak emelt emlékszóborot ünnepiesen felavatták.

Az ünnep már a kora reggeli órákban gyűlékezett a közönség és az ország távol fekvő helyeiről is érkeztek magas vendégek, hogy leróják kegyeletüket a

TÁRCA.

Az akarás szofizmal.

Ista: Dr. Harkányi Ede.*

— A „Zalai Közöny” tárcája. —

„Szép, szép — mondják olvasóim — meglehet, hogy nem az érzés irányítja tetteinket, de viszont tény, hogy a megdöntés sem vezérel cselekvésünket. Nem keressük okát, nem kívánjuk tudományos magyarázatát, csak egyszerűen megállapítjuk a tényt: tudjuk hogy ezt tesszük, amazt pedig abbahagyunk kellene és mégis ép megfordítva eszelekszünk.”

Ilyen fajta az apák, tanárok és orvosok állandó panaszja is. Megmondják a gyerekeknek, hogy tanuljon, mert különben —obszessm lesz belőle ember és nyomorban, megvetésűl környékeze vagy pláne akasztófán (horribile dictu) pusztul el. Értésre adják a betegeket, hogy rövidesen tönkremegy, ha nem él higienikusan, ha iszik vagy dohányzik. A fiú éri az érveket; tanulni nélkül nem boldogul, ezt tudja. A vizsgálat kiujai közt a bukás keserveinek közepette szászor megfogadta a szorgalmat, de azért mégsem tanul, ha rákérül a sor. A beteget a gyomorgöres vagy köhögés egy-egy rohama szintén komolyan gondolkodóba ejti és fogadalmak tételére ösztönzi, melyeket úgy sem tart meg —

*Szerzőnek a „Holtap Férjái” című könyvéből, Alexander Bernát dr. előszavából.

diuot két nap alatt átveszem. Van még három napom. A mai tehát szabad. Megyek sétálni.”

A beteg sem azért iszik bort, dohányzik, eszik, mivel feltétlenül hisz tette káros határában. Sőt!... „Az orvos három cigarettát engedett — így gondolkodik pl. — de hiszen nem tudja vajjon vastag, vékony, erős vagy gyenge dohányt szívok-e. Ha három erős cigarettát nem sokat, egy ebből a gyengébből biztos szívokot négyet, söt ötöt is. És különben is miért három, miért éppen nem kettő vagy egy és fél! Ejnye! az egész nem egyéb, mint az orvos fontoskodása! Nem árthat, ha egygyel többet vagy kevesebbet szívok.” De azért a beteg mindig egygyel többet sziv és sohasem egygyel kevesebbet. Ép ez jellemzi okoskodását.

Ha a fiúnak megmagyarázzák, hogy helytelenül okoskodik, mivel a kézikönyv ismerete nagyobb valószínűséggel biztosítja a kedvező eredményt, mint a kompendium botanulása; ha a betegnek megmagyarázzák, hogy az orvos azért határozza meg a cigaretták számát, mivel néki lehetőleg keveset szabad szivnia, söt e cél a dohányzásról való le szokás: úgy talán mindketlen másként cselekednének vagy pedig — más szózniknak keresnének. Mert biz felöltő korban nehéz a változás, jelseben ha a változás annyit tesz, mint lemondás valamely megrögzött hajlandóságról (mint lustaság, dohányzás). De ha a fiú gyermekkorától fogva gondolkodásra szokott, ha folyton kegytelen megfigyelni a valóságot és ennek értelmében cselekedni, úgy

kevesébe teszem ki a tévedésnek és csalódásnak.

Ki nem hisz a leirt ónámításban, az figyelje meg a tanuló szokását. Némelyik pl. felteszi magában, hogy holnap reggeli után feltétlenül belekap ebbe vagy abba a tanulmányba, könyvbe, söt ezt barátainak is elmondja. Másnap tényleg felkel. Lehetőleg lassan öltözködik. Elmegy kávéházba és oltoassa az újságot (ezt csak meg kell tenni mindennap!) még pedig a szó szoros értelmében elejétől végig, nem hogy el egy hírdetést sem, megnézni a meteorológiai jelentést, vizálat. No de mindennek vége szakad. Szegény fiú sóhajt, fizet és lassan, nagyon lassan ballag hazafelé Leül asztalához, cigarettára gyujt, kihelyezi plajbászt, megnézi óráját és végre belekezd a kivonat készítésébe. Csak úgy mellesleg jegyzem meg, hogy a kivonat készítés a legelterjedtebb ónámítások egyike. Ha valaki, a ki már járatos bizonyos tudományokban, mindig új és új könyveket olvas, annál természetesebb söt szükségese, hogy gondolatait és egyes neki tetsző elméleteit feljegyezzen. De ki éppen hogy csak belekap a római jog vagy bölgyőgyászat tanulásba és máris kivonatot, ez — nézetem szerint — lusta, nem akar tanulni és maga-magát ámitja. Ha ily esálat, ónámítást lát az ember, úgy méltányolja a klasszikus logikus szavait, ki szerint a helytelen okoskodás, a logikai viemum, bűn!

Helytelen okoskodás jó hatással is lehet, hibás ítélet kedvező eredményt is okoz néha. És ez bizonyítja legjobban azt a nagy befolyást, melyet a judícium a tette

gyakorol. Ezen elvek igazoló klasszikus példát figyelmem meg éreken át.

Ismerőseim körében A... híres volt tulzolt szeretetéről, melylyel fia irányában viseltetett. A fiu tehetsége szerfelett mérsékelt volt, de az apai szem a gyermekkor cinyekében lángelműséget, szemtelenségben szellemességet, romlottságban önállóságot látott A szülő feltétlenül hitték gyermekük kiváló voltában és ezt mindenkinél és mindenütt mesélték, addig ismételték, míg lassankint a környék és különösen a fia is bizott nagy hívatásában. Ennek folytán a gimnáziumban már komolyan tanult, mert hisz zseni létére csak nem foghat szekundát. Az egyetemen már igen szép eredményeket ért el és má hasznos tagja a társadalomnak.

Vizont ki ne ismerő az ellenkezőre szóló gázdos példát: A tanár és környezete elhamarkodott és helytelen ítétele normális tehetségű és józan gyermeket meggyőző butasággárol, elkedvetlenül és végül valóban azt eredményezi, hogy az élet krízisei igazolják a szomorú jóslatokat.

Közmondások.

Az elmenéség csak nyári ruha; az igazság minden évszakban használható öltözöt.

Az emberek mélyebben hajolnak a télt érszény, mint a télt fej előtt.

HIREK.

Nyílt levél

Babóchay György úgyvéd, városi képviselő, Nagykanizsa város volt polgármestere!

Mélyen tisztelt városi képviselő! Ur!

A legnagyobb örömmel vette tudomásul Nagykanizsa város intelligenciája, hogy tekintetesség, mint városunk régi patricius családjának egyik derék képviselője köztünk viruló friss egészségben újra letelepedett.

Akár veszi szerénytelenségnek, akár nem, én a magam részéről lelkes sugallattal követve ödvözlöm városunk falai között és kötelességszerűen bűnbánólag arra kérem — amit sokan éreznek, de nem mernek kimondani — hogy amit mint volt polgármesterünk ellen vétkeztünk, bocsássam meg nékünk — volt elleneseinek — s élönkre állva, érintkezzeek velünk. Adjon tanácsot, hogy — e várost az Ön szülő városát, — mely Önnel szemben oly nagy hállatlanságot követett el, — hogyan lehetne a végromlását megmenteni!

Mi volt reformpartiak, Babóchay Györgyöt soha sem bántottuk, sőt elismertük kiváló tulajdonságait — csak rendszerét tartottuk helytelennek. Most belátjuk, hogy a mai rendszer ezerszer rosszabb. Ez a pazarlás, a nemlőrődösség, a parádé rendszere — s a személyes piszkálódások a mai. Mi Babóchay Györgynek, az embernek nem adtunk olyan okot a haragra, hogy teljesen elkerüljön bennünket, csak arra van oka és joga, hogy bennünket városi képviselőkként okozzon és korholjon a mai rendszer — bár akaratlan — létrehozásáért. Ami azért városunkban történt — és nem történt, azért igen is felelősséggel tartozunk s azért korholást érdemlünk!

Mert sajnos tekintetes képviselő Ur! az idő bebizonyította, hogy Önnek volt igaza. A legnagyobb szomorúsággal tapasztaltuk, hogy városunk az Ön polgármestereskedésének megszűnté óta hátra felé megy mint a rák. Előbb csak stagnált. Tudják ezt jól azok az urak is akik az Ön idejében Önt támogatták (most pedig a parádé — rendszerét támogatják) — épügy valamint elismerjük mi is, akik az Ön rendszerét támadtuk s végül tudják azok is, akik látszólag Önt támogatták, de a választásnál — becsapták.

Nincs mandátumom mindezen urak nevében beszélni, de ismerem a közvéleményt — amely uton utfélen megnyilatkozik.

De hát errare humanum est — s mi is beismerjük, hogy peccatur extra et muros! Intra Önnek is voltak hibái, nekünk is, de azért Önnek nincs oka teljesen visszavonulni. Ön születésénél, vagyonánál, tehetségénél fogva hivatva van arra, hogy szerepljen városunk közügyeiben, hogy törődjék városunk Ön által alopasan ismert közügyeivel, foglalkozzék a város érdekében közzállapainkkal, hisz Ön — velünk együtt — érdekelt fél — álljon mellénk és ne hagyjuk ezen szerencsétlen várost azon a lejtőn, amelyre a mai rendszer folytán került — lefelé haladni. Férfias dolog egy hibát belátni, de férfiasabb azt jóvá tenni akarni. Vegyen példát báró Bánffy Dezsőről, mert meggyőződés, hogy a *köztűgynek tenne szolgálatot*, ha békejobbaját felénk nyujtja, szilárd elhatározással és vasakarattal beállna munkatársnak a városi képviselők közé.

Isten hozza!!
Vagyok mindig igaz tisztelője:
Dr. Sándor Zsigmond városi képviselő.

Helyt adunk lapunk igen t. barátja levelének, mert mindig azt hirdették, hogy közvéleményt a sajtó csak úgy teremthet, ha nem pusztán hivatalos

költő-hadvezér iránt és hogy emléket érdemelték melióna önépelték. Az ország legjelesebb irodalmi tisztelettel képviseltették ott magukat, így: a Magyar Tudományos Akadémia dr. Wlassics Gyula volt vallás- és közoktatásügyi miniszterrel, a Kisfaludy Társaság Berck Árpáddal, a Petőfi Társaság Herceg Ferenc, Jakab Ödön és Pap Zoltánnal, azonkívül a Magyar Történelmi Társulat. Ott voltak továbbá a megye és a megyei irodalmi körök, a városok és az összes községek küldöttel, a megyei középiskolák és a zágriai magyarországi képviselői. Városunkat Vécsey Zsigmond polgármester képviselte.

Az ünnep a vár belső udvarán 9 óra körül misével kezdődött, melyen résztvettek az összes küldöttek. Ezután a Zrínyi-téren megkezdődött a felavatás. A tanítóképző intézet növendékei előkeltek a Hymnusz és dr. Wlassics Gyula a Magyar Tudományos Akadémia pompás báborkoszorújának letételét után az emelvényre lépett, hogy elmondja beszédét. E remek szónoklat a közönség elejétől végig feszült figyelemmel és nagy érdeklődéssel hallgatta.

A szónok megjelenése és nagy népszerűsége erősen hozzájárult a gyönyörű, hatalmas és művészi beszéd hatásához, mely Zrínyi lényét egész valóságában és hatalmaságában tárja elé.

E beszéd után Liszjak L. katori lelkes horvát nyelvű magyarázata a népek az önépítés jelentőségét; majd a koszorúk legjobban kitűnik az Akadémia hatalmas báborkoszorúja és a zágriai magyarországi koszorúja, mely utóbbi különösen erkölcsi értéke miatt büszkélődő és annak letévi hatalmas orvációnban részeselet. Koszorukat tettek le még: a Kisfaludy Társaság, a Petőfi Társaság, a Magyar Történelmi Társaság, Zalavármegyei községe, Zalaegerszegi községe, Nagykanizsa községe, a nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör, a zalaegerszegi irodalmi kör, a muraközi papás, Alsó-Muraköz községe, Légrad községe, Zrínyi-falva községe, Csáktornya községe, a csáktornyai ker. négyelet, a csáktornyai izr. négyelet, a csáktornyai izr. hitközség, a csáktornyai kereskedelmi kaszinó, a csáktornyai általános ipartestület, a csáktornyai tüzoltó egyesület, a csáktornyai keresk. ifjak köre, a zalaegerszegi m. kir. állami főgimnázium, a nagykanizsai felső kereskedelmi iskola, a nagykanizsai kegyesrendi főgimnázium, a csáktornyai tanítóképző-intézet ifjusága és a csáktornyai iparos ifjak köre.

Ezután Margitai József az emlékmű végrehajtó bizottság nevében átadta azt Csáktornya város községének megöröszés végett, Zalavármegyeinek védelmébe, Drávánál való horvát testvéreinknek pedig kezgyelvébe.

A szép önépítet a csáktornyai tanítóképző-intézet ifjusága zárta be a Szózatot, melyet az önépítő község is énekel.

„Az emlékmű 8 méter magas, művészi kivitelű oszlop haraszi kőből, a tetején bronzba öntött turulmadár kiterjesztett szárnyakkal lent és kardot tart karmai között, az oszlop alsó részén egy méter átmérőjű bronzba öntött féldombormű, Zrínyi relief-mellképe, alatta „Gróf Zrínyi Miklós a költő és hadvezér“ a van a kőbe vésvé, Lejebb a Zrínyi-cimer, slatta bronzszalagon: Ne bántsát a magyart! Az emlékmű hátsó oldalán Zrínyinek nagy költői művéből a Zrínyi-falvából Zrínyit, mint költőt és hadvezért jellemző következő sajtó mondása van a kőbe vésvé: ... hitemmel nemcsak keresem pennámmal, Hanem rettonetes bajvivő szabályammal!”

Válasz, melyre régen várnak.

Sohasem tudók, hogy a paraziták léteznek, ha nem csipnének, szúrának. A csipés és szúrás tehát az élőlényeknél nem csupán életműködés, hanem a feltétlenül vágyás kifejezése is. Így van ez a bolhánsi, poloskánál és többek között a Nagykanizsai Friss Újság helyi mellékleténél is. En például már évek óta egész tőrben éreztem magamat, anélkül, hogy olvassák lettem volna ennek a mellékletnek. Most azonban beletekintek minden reggel, mióta a melléklet üzeneteket küldöz erre mi felénk. Most felelni akarok ezekre az üzenetekre. Nem mintha a F. U. nevelésének jeltől sértésem azokat, kiket sértani szándékoznak, de elvégre az ember idegei nincsenek vasból és megújja a folytonos lármát. A dolog lényege az, hogy a melléklet cikkeit és szerkesztői üzeneteket rovatának vezetője az újságírás mesterségére és az újságírói tisztesség legelőmbb szabályaira akarja kioktatni mindazokat, kik Nagy-

újságírók tolmácsolják a közvéleményt, hanem ha a közönség számottevő tényezői is a sajtó útján hirdetik véleményüket. E vélemények közreadásában azonban nem zárkózik el lapunk a cikkek nézetével ellentétes nézetektől sem.

Halálhírek. Fájdalmas visszhangot ébresztett a város közönségének lelkeben Deák Péterné szül. Asztalos Irma, a városi rendőrfőkapitány fiatal szép feleségének elhunyt rövid szenvedés után. Elvált az élettől a nemesszívű urnó, aki a művészet iránti forékonyságánál és széleskörű műveltségénél fogva ismerhette mindazt, ami az életben szép és nemes. Mervegőcs következtében a beteg aszszony két és fél napi szenvedés után meghalt, mely gyászba borítva anyját, férjét, gyermekeit és testvéreit. A közönség pedig elfogja a bánat a sirhantok láttára, melyek egy korán sírba dől aszszony holttestét fedik. A társas életben az elhunyt urnó tevékenyen vett részt. A ker. jótékony négyelet benne buzgó tagot, a korcolya-egylet pedig elnökét vezette el. A gyász, mely a Deák családot borítja, meleg részvétre indítja a nagyközönséget is és a család könyvzárólapra ölelkezik a közönség fájó részvéte. A család a következő gyászjelentést adta ki: Deák Péter rendőrfőkapitány a sajtó és gyermekei, Zoltán, Lajos, Endre és Gedeon, valamint anyósa özv. Asztalos Jánosné és a kiterjedt rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti felejtethetetlen neje, édes anyja, leánya és rokonnak, Deák Péterné urnónek szül. Asztalos Irma 1904. évi június hó 13 án reggei 2/4 órákor rövid szenvedés után, életének 27-ik, boldog házasságának 8-ik évében történt gyászosan elhunyt. A szeretett hitve holt testem f. hó 14-én délután 5 órákor fog Arany János-utca 12. sz. gyászházban a róm. kath. hitvallás szertartásai szerint beoszol- tetetni s a helybeli róm. kath. sirkerben örök nyugalomra helyeztetni. Az egész- telő szent mise áldozat f. hó 15-én dé- lőtt 10 órákor fog a szt. Ferencrendiek helybeli plébániá templomában a minden- hatónak bemutatni. Nagykanizsa, 1904. évi június hó 13 án. Áldás és béke ham- vaira!

A temetés f. hó 14-én délután 5 órákor nagy gyászpompá kifejtésével ment végbe. A gyászhas udvarán a Szinészókor dalárdájának bus éneke zengett. Óriási közönség állt az utcákon bástyáknál. A gyászgyülekezetben láttuk a 48-ik gyalog- ezred és a 20-ik honvédegyezred tisztí küldöttségét, a törvényesbíri bírákat teljes számban Tóth László kir. táblabíró elnökkel, Vécsey Zsigmond polgármes- tert a tanácsossal és a város tisztviselőivel, a rendőrség összes tisztviselőit számos rendőrrel, Horváth György főgimnáziumi igazgatót, Dr. Neumann Ede főrabbit, az Irod. és Művészeti Kör igazgató tanácsát, a ker. jót. és az izr. jótékony négyelet küldöttségét és társadalmunk számos jelesét.

Menetközben a tüzoltók zenekara gyász- indulókat játszott. A koporó a kikelet összes virágival el volt borítva. Koszorut helyeztek a ravatalra: Tisztelek jeléül — N. K. főútszög tisztikara. Utolsó utadra — Kostyákék. Utolsó üdvözlét — Özv. Tinágné. Öszinte részvétel — Dr. Benicz család. Tisztelek jeléül — Fabicz család. Isten veled — Máriána és Kata. Utolsó üdvözlét — Paula és Szal. Reik Gyula. Felejtethetetlen elnök- nek — Nagykanizsai korcolyász egylet. Részvéte jeléül — Pálffy család. Belső részvétük jeléül — Jerffy Adolf és családja. Tisztelek jeléül — Frau Lajos és Károly. Kezgyelet jeléül — Városi rendőrség örszemélyzete. A cs. és kir. Ferdinánd főherceg 48. gyalogezred tisztika. Isten veled — Irén és Anti. Forró szeretet nővérünknek — Fivéré Szeretett tisztáronjókunk — A keresz- tény négyelet választmányja. Isten veled a viszontlátásra — Anyád. Péter, Zoltán, Lajos, Endre és Gedeon. Részvétük jeléül — A tisztársak. Szeretve a siron tul is — Murid. A tisztelek jeléül — Dr. D. K. József és neje. Részvéte jeléül — Bogenrieder család és néhány felirat nélküli koszorú. Mikor a gyászmenet a temetőhöz ért, még tikkasztón süttöt a nap az égen és a korán letrét élet már nyugodni tért a hűs anyaföldbe.

Hacker Mayer f. hó 15-én életének 83-ik évében elhunyt. Tegnap délután temették az izr. vallás szertartásai szerint. Nagykanizsa városi közgyűlés.

Tandor Ottó műegyetemi tanárnak és Kúhár Ferencnek, szül. Tandor Anna urasszonynak.

— A zalaegerszegi ügyvédi kamara köréből. A zalaegerszegi ügyvédi kamara 1904. évi június hó 19-én délelőtt 10 órákor Zalaegerszegen, a kamara hivatalos helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés egyedüli tárgya: azon törvényjavaslat, melyet a Budapestten 1904. évi április hó 17-én tartott országos ügyvédi kamarai értekezlet az „Országos ügyvédi gyám- és nyugdíj-intézet“ fel- állítására vonatkozólag elfogadott.

Változások az ügyvédiörök névjegy- zékében: dr. Nagy István ügyvédjelölt, ki a sümegi kir. járásbírósnágnál, Varjas Lajos ügyvédjelölt, ki Római Mihály leny- geltetői ügyvéd mellett, dr. Kanzer Antal ügyvédjelölt, ki dr. Mayor Ignác marcali ügyvéd mellett, Bíró Sándor ügyvédjelölt, ki dr. Áray László zalaegerszegi ügyvéd mellett, Balázs Zsig- mond ügyvédjelölt, ki dr. Schwartz Adó nagykanizsai ügyvéd mellett, Tобы János ügyvédjelölt, ki dr. Keserüty József zalaegerszegi ügyvéd mellett vannak jogy- korlaton, az ügyvédiörök lejárótagra felvételtettek, dr. Nicsovics Sándor ügyvéd- jelölt pedig dr. Ritzinger János leny- geltői ügyvéd irodájába lépett át joggya- korlatra.

— Szűnidei gyermektelep a Balaton partján. A Budapesti Szűnidei Gyermek- telep-Egyesület végrehajtó bizottság elhatározta, hogy Lelénél telket vásárol el és a gróf Jankovics László részéről ajándékozott telekrezz felhasználtával új telepet létesít, amelyet a megfogdott királyi emlékre Erzsébet Szűnidei Gyermektelepek nevez el. Az egyesület elsőnöke a kabinetiroda útján már kérel- mezte is a fölérendelt az erre vonatkozó engedély megadását. Az építkezések még az év nyarán megkezdik; megelőzőleg a Vörös kerest egyesület vezetőségével érintkezésbe fog lépni az egyesület, minthogy az új tel- p létesítését úgy ter- vezik, hogy háboru idején kórháznak legyen használható.

— Új hírlapíró! asztalt helyeznek el, egyik lapírásról értesülése szerint, a városába gyűléstermében. Ez az intéz- kedés régi óhaja már a lapudvósítónak. Így tehát természetes, hogy ez intéz- kedés a hírlapírók körében tetszéssel találkozott.

— Eklivó. Murányi János omogy- bálványosi ev. ref. lelkes, aki nemrégiben városunkban lelkeskedett, nőt vett Sándor Elek keztyhényi lakos leányát, Karolint.

— Jüda a polgármesteri hivatalban. A tizenegy éves elítelt Horváth Jüda Lászlót a minap börtönönrök kiserétek a polgármesteri hivatalba. Kihágási ügyben kellett vallania. Az utcán nagy népcso- dólut volt Jüda látára.

— Új gazdasági tudósító. A földm- velésügyi miniszter Lisztner Antal kis- görbő lakot Zalavármegyei zalaegerszegi járára nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— Agyoncsapta a villám. Pacsán a legutóbbi vihar alkalmából a villám Gyura Csicsa nevű parasztot agyoncsapta.

— Tornavizsga. F. hó 12-én volt a főgimnáziumi ifjuság tornavizsgája a katonarén, Gruber József tornatanár vezetés alatt. A precíz gyakorlatokat, vagy közönség nézte végig. A nyertesek a következők: Póznamászásban győztesek lettek: I. A) osztályból Sónyi János, I. B) osztályból Mészáros Pál, II. A) osztályból Sauermann Béla, II. B) osztály- ból Singer Sándor, III. osztályból Vasczyk Imre, IV. osztályból Antal Sándor, V. osztályból Horváth József, VI. osztályból Kovács Boldizsár. 60 m. sikfutásban: I. A) osztályból Sónyi János és Zsuzsori István, I. B) osztályból Perényi Andor, II. A) osztályból Lucz József és Mihóci Rudolf, II. B) osztályból Scheich János. 80 m. futásban első: III. osztályból Horváth József, 100 m. sikfutásban első: IV. osztályból Berger Simon, V. osztályból Horváth József, VI. osztályból Viola György, VII. osztályból Wentzley Sándor és Fischer Gyula. Súlydombában első: IV. osztályból Antal Sándor (710 cm.), V. osztályból Horváth József (780 cm.), VI. osztályból Csányi János (850 cm.), VII. osztályból Rathmann Béla (853 cm.). Magas úgrásban első: IV. osztályból Berger Simon és Grünfeld Elek (holo.) (127 cm.), V. osztályból Horváth József (137 cm.) VII. osztályból Molnár István (152 cm.) VIII. osztályból Stefics Mihály (152 cm.) Fűtelekben mérkőzés az V. és VI. oszt. kombinált csapata és a VII. oszt. csapata között. Eredmény 1:0 a VII. oszt. javára. Szertornázásban kitűnők: Berényi György VIII. o. t., Friedländer Richárd III. o. t., Jakobi Antal V. o. t.

Csak
alpesi tej
kakao
és csukorból áll
Páratlan
különlegesség.

MILKA SUCHARD

Hirdetéseik

Bécsi lapok,
továbbá az orosz, német és
belföldi újságok részére a
legelőnyösebb feltételekkel
RUDOLF MOSSE,
Ammoneer-Bejegyzett
WIEN.
I. Bcr., Seilerstraße 2

Z. K. 904. **MOLL-FELE SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindégylek doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmagasabb gyomor- és székletbántalmak, gyomorgörögés és gyomorhőg, rögzött székrekedés, májbetegségek, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb más betegségek ellen, a jeles házihasznok étvágyát óta mindig nagyobb étvágyat szereztek. — Ára egy lepcsősejtelt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindégylek üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel „A. Moll“ felirattal és ónosattal van zárva. A Moll-féle sos-borszessz nevezetesen mint fűszermelapított bedörzsölési szer kóros, csúsz és a meghalás egyéb következményeinél legismertesebb népszer. — Egy ónosattal eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legújabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappan a bőr szépségére, a gyermek és felnőttek számára.

Ára darabonként — 40 fill. 10 darab — 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhelyük:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által,
Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf Fiai.

Régi hírneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti állomás **Varazsd-Toplicza** Posta- és távirati

a Zagorai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmúlhatatlan hatása van izom és izület rheuma, izület betegségek, gyulladások és csonttörési őszszelvény, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesebajok, hólyaghurut, görvélgyök, angorkör, ólom és higany méréséknél stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérnél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Hosszú vízvezeték, hidegvíz karak zuhanyossal Knapp szerelvt, egész éven át nyitva

Idény tartam május 1-15-ig október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ültetvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar, a zágrábi kir. operaház tagjaiból. — Zene- és táncestélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta társasokci várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállításra előbb a fürdő intézőségnek megrendelendő.

Orvosi tudakozásokat a fürdőorvos Dr. LONGHINO A ad.

Prospektusokat és brochurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Idény: május—október.

(Téli kúrák október—április hónapokban.)

Ásvány- és iszapfürdő **Daruvár, Slavóniában.**

A cs. kir. szab. déli vasut állomása. — Közvetlen összeköttetés Budapest és Béccsel.

Vastartalmú forrás- és iszapfürdők. Hőfok 34°-50° O. Márvány-, porcellán-, tükör-, iszap- és lúpfürdők. Sikeres gyógyhatással bír az összes női bajoknál, véréngyógyításnál, köszvény és csúszos bántalmaknál. Kényelmesen berendezett fangó-osztály, begyógyítások a kúttól gyógyhatású daruvári ásványiszappal, melyvel különböző idült csúszos és köszvényes bántalmaknál, valamint idült női bajoknál (székletkúrák) fényes eredményt érhet el. Az újonnan épült és kényelmesen berendezett lakozóká, ugyancsak az ugyancsak most épült olvasóterem, a „János“-fürdővel és a fangó-osztállyal zárt és fűthető folyosó által vannak összeköttetve. Már a római idők óta híres jóhatású fürdő, a slavonsai középhegység gyönyörű völgyében fekszik, erős magaslattal övezi. A fürdők és lakozóhelyek egy remek árnyékos sétány közepén fekszenek. Acetylén-villámpák, zenekar, lawn-tennisz, tekepálya, táncmulatságok, kölcsönkönyvtár, Gyönyörű kirándulások a történelleg nevezetes és tájképleg pompás környékre. Pótlólagos szállás, melynek legkisebb nyugalmas és illudást kereső városiaknak alkalmasak. Étkezés a fürdőszállodában havonta: I. osztály 80 korona. II. osztály 60 korona. Elisztéken kiszolgálás. Katonaszolgák, állami és vasuti tisztviselők kedvezményben részesülnek. Az elő- és utó-idényben tetemes árengedmény. Fürdőorvos: dr. Fischer Simon, orvoskollé a városban még két orvos működik — Prospektussal és felvilágosítással készségesen szolgál.

Daruvári fürdőbirtolt igazgatósága.

2409./tk. 904. **Együttös árverési hirdelmény.**

A nagykanizsai kir. tszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kovács Róza nagykanizsai lakos végrehajtatonk Böle József gelsei lakos végrehajtást szenvedett elleni 90 kor. 16ke, 12 kor. 20 fillér végrehajtás kérelmi, 15 kor. 85 fillér árverés kérelmi, továbbá Kocsek Anna csatlakozott végrehajtást 90 kor. 16ke s jár. és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. tszéknek területéhez tartozó, s a gelsei 499. sz. tkvben $\frac{1}{2}$ 186/2. b. 1. hrz. szurkolai dűli szántóföld és rét 183 kor. $\frac{1}{2}$ 186/9. b. 1. hrz. szurkolai dűli szántó és rét 291 kor. $\frac{1}{2}$ 1366/4. a. hrz. hegyaljai szántóföld 193 kor., a gelsei 622. sz. tkvben $\frac{1}{2}$ 154. hrz. ház, udvar és szántóföldnek Böle Józsefet illető $\frac{1}{4}$ része 269 kor., a gelsei 649. sz. tkvben I. 277/b, 404/b, 439/b. hrz. sz. alatt felvett nyugoti kertajai rét és szántóföld, melyek $\frac{1}{4}$ részben Balog Anna, özv. Böle Istváné, $\frac{1}{4}$ részben Böle József és Károly tulajdonát képezik, az 1881. évi LX. t.-c. 156. §-a értelmében egészben 320 kor. becsértékben

1904. évi augusztus hó 26. napján délelött 11 órakor

Gelse község házánál Orszáry Gyula és Dr. Oilop Mór feliperei ügyvédek vagy helyetteseik közbejvetéssel megtartandó nyilvános bírói árverésen eladtni fog, még pedig a gelsei 499. sz. tkvben 186/2. b. 1. és 186/9. b. 1. ugy a gelsei 622. sz. tkvben 154. hrz. ingatlanok özv. Böle Istváné, szül. Balog Anna javára 5596/84 lkt. szám alatt bekebelezett özevgyi haszonélvezeti jog épségben tartásával.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár Árverési kivátók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kintébe leheteni.

A kir. tszék, mint tkvi hatóság.

Nagykanizsa, 1904. évi május hó 2. napján.

Férfiak ingyen kapnak.

olyan új találmány orvosgot, mely az elvesztett erőt újra meghozza, Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen küldök mindazok, a kik érte irnak. Ez a legúj-mutatrameltöbb csodatorvosság, mely megmentett ereket, a kik fiatalokri kihágatok folytán nemibajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból általánosan az íntézet, hogy egy ingyen orvosgot magyarországi könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok a kik a fiatalokri kihágásokból származó nemibajokban, szellemi elgyöngyülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges orvólatos eredménytel gyogyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat State Medical Institutnak az alant jelzett címre, s honnan a csomagot rögtön elküldik. Az íntézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik keresés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyítható ebből a rettenetes bajból otthon. Az íntézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosgot kap magyarországi könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. Az levél egy kell címzetti: State Medical Institute, 17 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levélk mindig bérmentestiszdók.

A Richter-féle **Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziasor, a mely már több mint 33 év óta megbízható-bébiztosított alkalmasnak tartják az orvosi és megjelöltéssel.

Intés: Silányban utánzatos miatt bevérszákosorvatosok legnyik és oszák eredeti üvegek dobozokban „Horgony“ védjegyvel és a „Richter“ orvógyógyászattal fogadjunk el. — 80 l., 1 k. 40 l. és 2 k. árban a legújabb gyógyszerárban kapható. Raktár: Török József, gyógyszerésznél Budapeston.

• Richter F. Ad. As Irtsa, csász. és kir. udvari titkár, Rudolstadt.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

BUDAPESTEN, Deák Ferencz-utca 7. szám

engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsonöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen fogantatosított becsás alapján.

Kölcsonkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri bírtoknyi hitelesítélt

alakban csatolandó.

A legkisebb engedélyezhető költsösa 2000 korona Drága kölcsönök konvertáltanak olcsóbbakra.

Bármínemű kérdések a fenti címhez intézve, gyors ellátást nyer.

SZLIÁCS-ACZÉLFÜRDŐ

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismert szénsavdús vas-forrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Földülmulhatatlan véréngyógyítás, sápkör. női bajok, hátgerinc- és ideg-bajok, benulás ellen, Átszenvedett beteges és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J. Utazás Béccsöl 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapestent át innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. — Kimerítő felvilágosítás és prospektus utazás, lakás. árkedvezményről az első és utóazezonban stb. ad a fürdőigazgatóság Szliács, Zólyom-megy.

12382 sz.
1904.

Árlejtési hirdetemény!

Nagykanizsa város tanácsa a sugáruti volt honvédlaktanyának ideiglenes gimnáziummá és társházára leendő átalakítása végett az 1904. évi június hó 25-ikének délelött 10 órájára zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

1. Ajánlat csak az összes munkákra tehető.
2. Az átalakítási munkák költsége kereken 11200 kor.
3. Elkészítési idő 6 hét.
4. Bántpénz 560 korona.

Vállalkozni óhajtok tartoznak ajánlataikat a v. iktatóban a jelzett időre annyival is inkább beadni, mert elkésve érkezett, távirati vagy utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az írásbeli zárt ajánlatban az ajánlat és százalékban kifejezett engedmény számokkal és betűkkel kiirandó. A bántpénznek a v. pénztárnál történt letételét igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. Az ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő a terveket, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri.

Fenntartatik a városnak ama joga, hogy az ajánlatok közül az engedményre való tekintet nélkül bármelyik fogadható el és hogy esetleg az összes ajánlatok mellözésével új árlejtés tartható.

A vonatkozó műszaki iratok a v. mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagykanizsán a városi tanácsnak 1904. évi június hó 17-én tartott üléséből.

VÉCSEY
polgármester.

ZALAI KÖZLÖNY.

A nagykanizsai „Ipar-Testület,” a „nagykanizsai Takarékpénztár részvénytársaság,” a „Kotori takarékpénztár

Előfizetést ár:
 Egész évre . . . 10 kor. — áll.
 Fél évre . . . 5 kor. — áll.
 Negyedévre . . . 2 kor. 50 áll.
 Egyes szám 20 áll.

HIRDETÉSEK
 5 hasábos példányban 14, másodszor
 12, a minden további sorért 10 áll

NYILVÁNTÁR
 petít sorokéért 20 áll.ért vételez-
 nek fel.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadó nevére címezve Nagykanizsára bérmentre küldendők.

Bérmentetlen levelek nem fogad-
 tatnak el.

Kéziratok visszatérnek küldetnek

részvénytársaság,” „nagykanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagykanizsai kisdenevelő egyesület,” a „nagykanizsai tanítói járáskör,” a „nagykanizsai keresztény jótékony nőegylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények tápintézete,” a „katonai hadastáncegylet,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A kereskedői becsületről.

— Két cikkben. —
 II.

Az első cikk a kereskedői becsülettel foglalkozott specialiter felbelle a rideg gazdasági szempontot, mondhatni kizárólagosan. Kedvező kiinduló pontul egy konkrét eset szolgált, mely, mint általában ismert, a fogalom tisztázására rendkívül alkalmasnak kínálkozott. A tényt magát két részre osztottam, melyek közül, mint logikailag nyomósabbat, a célt, az okozatot tárgyaltam. Hiszen világos dolog, hogy egy már végbement egységes tényvel szemben a logika nem az időrendi egymásutánít követeli. Az első kérdés, hogy „mi történt?” s csak a második, „hogyan történt.” Léven gazdasági alanyokról szól a tény körtériuma a gazdasági jelleg, amely, mint olyan a verseny fogalmával egyezik. Ezzel kapcsolatos volt a speciális kereskedői becsület, vagyis a kereskedőnek gazdasági funkciójában való becsületességének tisztázása.

minden értéktermelő foglalkozás; minden ember tagja egy jogi egészeknek, az államnak és erre a kvalifikáció az állampolgárság és végül minden ember tagja egy erkölcsi kapcsolatnak, az erkölcsi társadalomnak és erre a kvalifikáció a becsület.

A jogi szempontot mellőzöm; egyrészt nem hivatkoztam rá senki, másrészt maga az állam sem tartja állami funkcióinak a ténynek hivatalból való megvizsgálását. A gazdasági szempontból már befejeztem a vizsgálódást olyanképpen, hogy a sérelem e téren meg nem állapítható, mert egy egészen természetes, sőt szükséges dolog történt, t. i. a verseny.

Az erkölcsi szempont csupán az indító-okokra és az eszközökre terjedhet ki és felesleges bizonyítani, hogy ama konkrét esetben a társadalmi rend megsértése itt, de csakis itt és ezáltal történt. És ez esetben jogosult a társadalom a rendbontót eltiltani (a társadalom oly magas erkölcsi faktor, hogy nem büntet, csak itél; de ítélete egyértelmű a büntetéssel). A társadalom ítélete olyan kidolgozás-féle és az egész társadalom egy nagy „Nemzeti Kaszinó,” melynek minden becsületes ember tagja.) Ez ellen az ítélet ellen felebbezek, én a cikkirő, magához a társadalomhoz; ennél magasabb fórum nincs és ez a fórum jogosult saját ítéleteinek enyhítésére, megváltoztatására.

A társadalmi rend, mely megsértettét, jme most már helyreállott. Az ítélet nagyon is súlyos volt; azért is büntetett, amire van illetékes, ami vétek nem is volt. Elítelte magát a tényt s nem csupán eszközeit és indító-okait, holott a tényben magában sem a rend megsértése nem volt, s

reá nézve nem az erkölcsi szempont, hanem a gazdasági az irányadó. Ez a hatáskör kiterjesztés nagyon is érhető. Mi magyarok, még nem tudjuk becsülni a gazdasági versenyt, mert még nem éreztük annak hiányát. Bezzeg Amerikában, a kartelluk hazájában, más a felfogás. Ezért helyezték ama konkrét tényt a lopással és rablással egy szívonálra, pedig az legfeljebb erkölcsi szempontból tisztességtelen.

Tehát azért, mert az ítélet méltánytalan, illetéktelen volt, logikailag bővebb tartalom, — szállítsa le a társadalom annak időbeli hatályát. S most vizsgáljuk meg, hogy az abstract becsület megengedje-e a legfelsőbb erkölcsi lénynek, a társadalomnak, hogy a becsület ellen vétőnek életfogytiglan tartó „interdictum aquae et igni”-jét valaha megszüntesse!? Hatalmas probléma!

A becsület az erkölcsi társadalomba való tartozás kvalifikációja. Bizonyos erkölcsi tulajdonságok egysége; a jellem szűzisége. Aki ellene vét, az a tényével a társadalomból is kiesett. Becsület társadalom nélkül nem képzelhető, éppenugy, mint jog állam nélkül. Illetve, ami jog az állam életében, az a becsület a társadalom életében. S valamint a jog az állam fejlődésével, úgy változik a becsület a társadalom felfogásával és fejlődésével. A társadalom tehát soha ítéletét meg nem változtathatja, hacsak maga is vele együtt nem változik.

Amilyen a viszony jog és becsület között, olyan a viszony egy társadalmi ítélet és a tételes törvény között. S mikor semmisül meg a tételes jog: először is, ha helyébe újat alkotnak. Ez a mód azonban hosszú időt tételez fel s így az analógia jelen

őgyre nem alkalmazható, mivel a társadalom még az államnál is lassabban fejlődik. De megsemmieül a tételes jog önönmagától, ha azok az életviszonyok, amelyre alkalmaztatott, megszűntek. Itt a szokás és a felejtés, az emberi gyarlóságok mint a törvényhozással, a törvény emberi ésszel, egyenrangú faktor.

Ezt az analógiát a szokást és felejtést a társadalomethikában is egyenjogositani kell a társadalmi ítéletekkel. S azért kell majd nekünk is felejtetni, ha azok az életkörülmények, melyre a hivatkozott társadalmi ítélet hoztatott, megszűntek. Hiszen az ó-kor ideálistái a régi görögök mitona a Lethe vizével is ezt szimbolizálta. (Ma, mivel az alvilág egy kissé messzebb esik, ezt inkább Hades udvari szállítói Munus és Heidsick urak pótolják.) Követeli ezt maga a szűkebb kanizsai társadalom érdeke is, mely évi mérlegét újabban bizony kisebb-nagyobb deficitteivel zárja le.

Bartha József.

városunkban fennál ó iparvállalat közegyezeséről akarunk szólni.

Hirt vetőköt ugyancs arról az eseményről, hogy a „Mercur” vasművek stb. gyár a városiól egy bizonyos mennyiségű kölcsönt és az alább felsorolandó egyéb dolgokat kér, hogy gyárüzemét folytonos baladásához képest nagybithassa. Mielőtt azonban a kölcsön megadásá tekintetében véleményünket nyilvánítanánk, emondunk egyebnyán azót a gyár megalkulásáról, gyártmányairól és üzletének kiterjedtségéről.

Midőn ezeltét két esztendővel egy életmes kereskedő és egy kiváló szakferfiu a régi úresen álló vasgyárát kinn a Csenget-ut utra végele átvette, kétkedve gondoltunk vállalatuk sikerére. Féltünk, hogy nem fog-e az a gyár is elődjének sorsára jutni és így nem családunk-e abban a reményünkben, amelyet a gyár alapításával Kanizsa város vasiparának ezáltal való tetemes fejlődéséről táplálunk. Féltelmünk azonban bibávala volt mert azt lájtuk, hogy a gyár napról napra halad, územe mind nagyobb lesz, munkái-ak szaporodnak és egy kiváló árucikknek a gyártása által Nagykanizsa várost az országban és a külföldön is híressé teszi. A tények bizonyítanak e mellett. A gyár eleinte néhány munkással közönséges vasművekké állított elő, ma azonban 150 munkás kezét nagyobbbrást kocsitengelyeket, amelyek készítésében egyedül állunk országunkban a amely gyártmányok kiválósága lehetővé tette azt, hogy a gyár nemcsak hazánkban kezd kiiszorítani az e nemű gyártmányokat, hanem szállít Ausztriába is nagy mennyiségű ilyen árut, holott Ausztria vasiparának nézve nagyon magasas áll felettünk — és az acéltengelyek elviszik hazánk, de különösen városunk iparának jó híret más külföldi államokba is, mint pl. Romániába; Bulgáriába, Szerbiába, Boszniába, sőt még a tengeren tútra Afrika is. Szóval a gyár a kezdet nehezégein már régen túl van sőt virágzásnak és folytonos fejlődésnek örvend.

Ez a gyár a napokban adta be városunk tanácsához kérvényét, amelyben 150.000 korona kölcsönt, a gyár terjeszkedéséhez szükséges ingyen telket és pótdátmentes-

Iparvállalatok köztámogatása.

— A „Mercur” gyár kölcsönnyége. —

Földművelő népek vagyunk. Iparunk a külföldi országokéhoz képest még hátramaradt és csak a legújabb időkben látnak e téren nagyobb fejlődést. E fejlődés azonban nem történhetett meg az iparral foglalkozók önelegéből, hanem nagyrészt köztámogatás segítségével. Az állam és a városok egyaránt segítettek és segítik iparvállalataink felvirágzását és így lassan-lassan elérhetjük, hogy a nemrég még gyermekkorát élő iparunk termei a külföldiekkel méltán versenyezethetnek. Ennyit emondhatunk általánosságban az ezt elmondani szükségesnek is tartottuk, ekkor a midőn éppen egy

TÁRCA.

Három csók.

Írta: Charles Foley.
 — A „Zalai Közlöny” tárcája. —

Berlier nr párisi nagykereskedő egy napon arra a meggyőződésre jutott, hogy eleget dolgozott, s párisi nagy üzletének gondozását rábírva Didier Rolboise-ra, keresztneve, három leányával visszavonult normandiai birtokára.

Berlier különben megengedhette magának a nyugodalmat, mert az alatt a harminc év alatt, amig üzletének ügyeit maga vezette, nagy vagyont szerzett össze.

Berlier öregey ember volt, a felesége évekkal előbb halt meg, s leányait maga nevelte fel. A két legidősebb leány, Camilla és Fabiane egészen modern hölgy volt, akik nagy körültekintéssel, a legújabb divat szerint választották meg parfümjüket és toilletojeiket a világ minden kincséért sem csináltatható volna másutt, mint Worthnál. De szép is volt mind a ketű; elragadó. Mint két pompásan viruló kinyílt róza. És a két idősebb Berlier-leány tudta is, hogy bódítónak szép. A harmadik, Hermance, a legkisebb leány nem volt olyan szép, mint a néneji. Nem is tudott olyan fináesen öltözködni, mint azok. Szerény, csendes természetű leányka volt, valóságos hamupipkő a gyönyörű néneji mellett.

De ha nem is volt Hermance olyan ragyogó jelenség, mint Camilla és Fabiane, egyújságának gyermekes bája, szűzi tisztas-

sága vonzóbbá tette őt, mint nénejit. A kis normandiai kastélynak valóságoslag ő volt a gondviselő jó szelleme.

— Gyermekeim, — szóka volt mondani esténként Berlier ur, ha a kis szalobnan diskurálgatva együtt ültek, — gyermekeim, én már életemnek batárán állók. Közel a sírhoz. Több lepteck az élet utjaira. A fájdalomat is, az élet örömeit is csak ezután fogjátok megismerni. Lesz részesetek mind a ketűben. Anyagiakban nem fogtok szükségét szenvedni, jövőtökről hosszú esztendő munkásságával gondoskodtam, s ha szeretni fogjátok azt a férfit, aki életet nektek szentelt, akkor boldogok is lesztek, mert a jólétben könnyebben megterem a boldogság, mint a szegénységben.

Szeressétek hát férjeteleket, szeressétek hát mindenek felett; de azért ne feledjétek el apátok emléket sem, s ha majd nagyon boldogok lesztek, jöjjetek ki az én csendes síromhoz és mondjátok el feletem egy rövid imát, hullasatokr rája egy könyöcseppet.

— Óh, hagyj el kérlek ezeket a szomorú dolgokat! — szólt duzogra a két idősebb leány — beszéljünk valami mulatságosabb dologról. Hála Istennek, igen jó egészségnel örvendősz, még a fejed se fáj soha, minék akarez hát elszomorítani minket.

Hermance az ő csendes, nyugodt hangján szintén beleszólt a lányok vitájába.

— Hála Istennek, hogy egy van, hogy édesapánk olyan tde és egészséges, de ha reánk nézi majd a sors azt a nagy szomorúságot, nekem az egész világon az az első legszentebb helyem, ahol te pihenés apám és nem fogom elfeledni emlékedet még a legnagyobb boldogság közepette sem.

Az öreg Berlier melegen megcsókolta legkisebb leánya arcát és oda vontá őt maga mellé a dívánra.

A két idősebb leány duzogra nézett össze és a lelkük mélyén hízgelőnek mondták testvérüket.

— Még csak egyetlen egy vágyam volna, de annak teljesülését még szeretném életemben megérni.

— És az? — kérdezték a leányok kíváncsian.

— Szeretném, ha Didier Rolboise közületek választana feleséget. Akkor nyugodtan halnék meg, mert tudnám, hogy helyemben van jó, becsületes, erős védelmezőtök.

A két idősebb leány elpirult. Ők is tudták, hogy édes apjuknak régi, kedves terve ez a házasság és nekik sem lett volna ellenük ez az összekötés. Rolboise csinos fiu volt, azonkívül pedig gazdag is, tehát jó párt.

A nyári hónapok alatt, mikor Berlier papa párisi üzletei egy kis szünetet adnak, Rolboise leszokott rándulni hozzájuk s egyúttal tölti velük a vakációt.

Ezeknek a napoknak kellemes emléke elevenedett meg a lányok lelkében az édes apjuk szavainál és titokban találgatták, hogy ugyan ki lesz kettőjük közül a szerencsés Rolboise feleségévé lehetni. Csak kettőjükről lehet szó, Hermance nem számít. Az ő elvonuló, félénk egyszerűsége semmi esetre sem tetszethik az elegáns párisi fiatal embernek.

Hat hónap múlva valóságra vált az öreg Berlier sejtése: egy szép ősz reggelen

örök álomra hunyta le szemét. Rolboise eljött a temetésre és jöttevény sirjánál hangosan szokoga tett fogadalmat, hogy árvaínak védője, oltalmazója lesz.

Egy pár napig, az első fájdalom napjaiban ott maradt a leányok oldala mellett és vigasztalagta őket. Mikor a vigasztalan nagy szomorúság egy kicsit elült, akkor a fiatalember visszatért Párisba, hogy a hagyatékok rendezése és hogy az üzletek vezetését ismét átvegye.

A kis normandiai kastélyban szomorú egyhangúságban teltek a napok, a hetek, hónapok. Az ősz lassankint belefodult a télbe s ebbe az egyformaságba csak a Rolboise pontosan érkező levelei hoztak némi derült, némi változatosságot.

Kitavasodott. A kastély ödő, szürke falán kiveledezett a vadászó, buja lombot is vert s az enyhe, tavaszi napugár lassankint forró nyári meleggé tűztedett, mire megjött Párisból a várvá-várt híradás, hogy Rolboise lejön a nyári szünetére.

Eljővők — írta levele végén a fiatal ember — és egyikötöket elhozom magammal. Az lesz a feleségem háromotok közül, aki a legszívesebben, a legmelegebben fogad. Remélem, hogy e miatt a bejelentésem miatt nem lesz a fogadtatás szertartásosabb, gondoljátok meg. hogy most is csak a ti régi Dididertök jön, s ha megcsókoltak érkeztésemkor, nem keseríti meg a testvéri csókot a szívengett prudéria.

Ez a levél valóságos kis forradalmat idézett elő a kastélyban. A leányok azt sem tudták, hogy hova legyenek a nagy készletükdől. Csak Hermance maradt

nyugodt még az érkezés napján is. Nem is csinált olyan diszes toilletet, mint a néneji, akinek csakugy harsogott, zizegett a fehér selyemruha minden mozdulatuknál. Hermance nem vetette le egystrűt gyászruháját, hiszen még el sem telt az esztendő édesapjuk halála óta.

Amint közeledett Rolboise megérkezésének ideje, a két idősebb leány izgatottsága pererről-perere nőtt, szinte idegekkel lettek már a várakozástól. A fiatal, gyászruhás leányka nem jól érezte magát abban a villamosággal telített levegőben. Nyugalmat akart, csendességet. Tudta, hogy amig Rolboise megérkezik, még lesz ideje kint időzni egy kicsit a temetőben. Lassu léptekkel megindult a sirkert felé. Imádkozni akart édesapja sirjánál ezen a napon, mikor valamelyik testvéreinek sorsa fordulópontot ért.

Vajjon melyiké? Ez a kérdés ugy cikázott keresztül a Hermance szíven, mint a villámás. A fiatal leány egy pillanatra megállott, s kis kezét odaszorította kelyhéhez. Az ő számára ennek a kérdésnek a felelete az életet jelentette: a legnagyobb boldogságot vagy a legnagyobb boldogtalanságot. Hermance szerette Didier Rolboiset. Szerette egész lelkével, egy ártatlan fiatal leány minden titkolóval rajongásával. Míg néneji ezt a házasságot csak jó pártinak, előnyös frigynek nézték, addig a kis Hermance győtrődvő gondolt arra a napra, mikor Rolboise egészen elvész az ő számára.

Kint a sirnál a fiatal leány letérdelt, fejcsékkjét odajabotta a hideg márványkőhöz — és soká, igen soká sirdogált. Ugy

séget kér. Az első pillanatra tán arra az elvre gondolhatnánk, hogy nem lehet városunknak az a célja, hogy magának cégeket kölcsönösen segítsen. Azonban ha a dolgot úgy nézzük, mint más szempontokból jobban szemügyre vesszük, akkor bátran kimondhatjuk azon véleményünket, hogy a város a kérvényezésből győztesek kérelmét teljesítheti.

Vizsgádjuk csak először ületi szempontból az ügyet. 150.000 korona kölcsön megadásáról van szó, amelyet 4%-os kamatokkal negyed évtől kezdve, mellette 20 év alatt fog a gyár visszafizetni; a kölcsön biztosításul lekötött a gyári épületeket és a beépített gépeket, úgy hogy a kölcsön teljesen biztosítva van, ameddig inkább is mert a város zálogaója első helyen less bekebelezze. Amde tudjuk, hogy városunk még szegény és magának is kölcsönt kellene felvenni, hogy azt adhasson. Ily célra azonban az állam segítségével 3%-os sőt olcsóbb kamatu kölcsönt is kaphatunk, s így a kölcsön megadása a városnak még finanszíralter kimutatható hasznát is hozza. Ne riadjunk vissza a kölcsön felvételétől, hisz alig pár hónapja készek lettünk volna egy jutaggyár felállítására végett ennél nagyobb kölcsönt felvenni, holott az esetleges jutaggyár csak tervben volt meg, biztosítékul csak a remény szolgált, a jelen esetben azonban egy sikeres, már virágzásban levő vállalatról van szó, amely a neki adandó kölcsönt mindenben biztosítja.

Tetemes segítyt kapott a gyár az államtól gépeken és adókedvezményben, ha tehát az állam látva a gyár működésének sikerét, azt nagy segítségre méltónak találja, bár a gyár a nemzeti ipar fejlődéséhez csak a részös kis arányban járul, mennyivel inkább kell a gyárat városunknak segíteni, ahol annak telephelye van, ahol 150, majd később 200 munkása a városnak kap keyeret és a melynek ezen 200 munkása átlagosan számítva évenként körülbelül 200.000 koronát hoz a város pénzügyébe. Még áldozattal is kellene az ilyen vállalatot segítenünk.

A mi az ingyen telek és a pótdómentesség megadását illeti, azt hiszünk ezekről nem is kell szólnunk, hiszen bármely kezdő városnak is bármikor hajlandók vagynak megadni, de különben is ennek tekintve a gyárnak városunkra hozott előnyét, — oly csekély értéke van, hogy a kérvényezők kérelme erre nézve biztosan teljesíthető lesz. Ha már most tekintetbe vesszük első sorban azt, hogy a város követelése egészen biztosítva leendő, hogy ezen kölcsön által esetleg nyereséges üzemlet köv, továbbá, hogy ezen gyár készítményeivel a magyar iparnak, de különösen városunknak mondhatjuk nevet azaz, hogy ezen gyárban városunk 200 lakója keresni meg kenyerét, ezen okokból valószínűnek tartjuk, hogy a városi képviselőtestület minden erejével támogatni fogja e szép virágzásnak indult iparvállalat fejlődését.

Sokan tán furcsának találják, hogy ily értelemben nyilatkozzunk. De ha annyira hangoztatjuk, hogy pártuljuk a hazai ipart, azt nem csupán új iparvállalatok alapítására kell érteni és ehhez segítéget nyújtani, a mint nem rég is szándékunkban, — hanem inkább meg kell ezt tennünk a már meglévő és fejlődésnek indult vállalatok közsegélyezésére nézve, amely a hazai ipar fejlődésének és győzelmének több reményét nyújthatja.

Vasárnap délután az egyebek a széplőt-egyesületéről.

A sétatér fái gyönyörűen lombosodnak. Az utak árnyasak, a terek virágilag vannak díszítve. A levegő tiszta, portól mentes. Nem ismerünk ennél szebb, kedvesebb helyet Kanizsán.

Vasárnap délután nagy közönségre volt a sétatérnek, oly nagy, mekkorát hétköznapra is megérdemelne. A széplőt-egyesület rendezett mulatságot, melyen Kövessy színtársulatának tagjai is közreműködtek.

Négy óra után kezdtek élnékülni a sétatér utai. Társadalmunk minden rangu és rendű osztálya kivonult és lám, megfértek gyönyörű egyetértéssel. A színesek részére emelt podiumon öt óra után jelent meg Szilassy Etel és táncolt és énekel, ahogy megcsuktuk föl: kedvesen, grációzan. Énekeltek meg Rózsa Sándor, Komáromy Gizella és énekel Latabár is — az Isten bocsássa meg neki. Rózsa az baritonja a szabadban is remekül, erőteljesen hangzott. Az előadót népdal az ó hangjáról a szabad levegő, élő díszletek közt, maga volt a természetesség zeneje. Nagyon kellemesen hatott Komáromy előadása is. Latabár nagyobb boldogságot tán még életében sem követelt el. Lotlit produkálta a Lotti eszedeséből. Énekel fejhangon és táncolt a Lotti lejármében. Kolosszális hatást ért el. Még is érdemelte. Ilyenre nem mindenki képes és nem is mindenkinél sikerül.

Ezzel le volt tárgyalva a program. Ami ezután következett, az már a jókedv aranyos gomolygása. Rendszertelen, zűr-zavaros, mulatságos össze-visszaság. Még csak egy tárgy volt, amely valamelyes egyeztetést kölcsönözött a hatalmas társaságnak: a szépségverseny. Mindenféle iradant menekülő fiatal emberek és öltözött leányok csoportja, az utóbbiak kocsiderekre való szépségjegyekkel felszerelve. Ez folyt mindentel a korteskedés. Valóban, jobb ügyhöz is méltó lett volna az a csillagosság, lehangoltság, öröm és diadaléret, mely a kedélyeket uralkodott, mikor a versenyt kihirdették. A legszebb leány Kollariich Pauls és a legszebb asszony Rosenbergrichárdné. Ez az ítélet, mely a föl nincs appellálta.

Később járt az idő, midőn ismét magunkra maradtak a sétatér fái. Gyenge szellő fúj a keresztől a lombokon és a lombok autogtak szeliden, adaggio moll hangulatban. A közös hadsereg vilázi és a délutáni szabadságotól szobaleányok bizonyára jól érezték magukat a természetet a hangulatos zenekísérete mellett. Elküldött a hold...

A sétatéri mulatság szép jövődelének nagy részét játékosra szánták. Valóban generozus cselekedett oly egylettől, mely sajnos, maga sem dusslakótt földi javakban. Pedig, mint a legtöbb szegény ember, megérdemelné a jó módot; megérdemelné, hogy pártolja e városban mindenki, ki felesleges két fillérrel rendelkezik. Mert erre az egyltre szükségünk van, nagyobb szükségünk, mint van más városoknak a hasonló célú egyesületekre. Mi hiába fodezzük fel a város esztétikai hiányait, melyek gyakran egyet jelentenek a közegészségügyi állapotok züllettségével, nincs hivatalos fórum, mely megbillentene a file botját. Rondák az utcáink, némelyek az utalag piásokak, elhanyagoltak. Közterének kopárak, mint a teyerenem.

A leányok zvara azonban csakhamar eltűnt és Kamilla elfogulatlan mosolylyal közeledett a fiatal emberhez, ajkait csókra nyujtva.

A fiatal ember megcsókolta a leányt és egész testében érezte a szenvedélyes, forró csók villanytűjét. Szinte megbódult tőle, s a leány hajának illatától, mintha ópiumot evett volna.

Fabiane is elébe ment az ő csókja is szenvedélyes volt. Félig nyitott biborpiros ajkai közül úgy csillogtak ki hűbőhér, gyönyörű fogai, mint a drágagyöngyök.

A mámor azonban csak egy pillanattig tartott, aztán nyomtalanul eltűnt, mint egy hajnali álom, s nem maradt utána egyéb, csak egy könnyű borzongás.

Ha van nálunk valami, ami szép, azt köszönjük a széplőt-egyesületnek. A sétatér és temető mellett vezetőlástott ut az ő munkája. És legynék igazak a csendes, de eredményes munka érdemei iránt. Ezt a munkát végezte Tripanmör Gyula, a széplőt-egylet elnöke.

HIREK.

Nyilatkozat.

Tekintetes Nagy Samu urak, helyben.

Megbizósod folytán Krausz Jakab és Farkas János uraktól a Nagykiszai Friss Újság f. hó 21-ik számában megjelent, rád sértő nyilatkozatukért ugyancsak 21-én elégtételt kértünk. A dolgot tovább fejleményekéért értesítünk, hogy Krausz Jakab ur ez óráig választ nem adott. Farkas János ur pedig megbízottai útján kijelentette, hogy sértő kifejezéseit oly formában, ahogy azt Te kívántad, vissza nem vonja, de fegyveres elégtételt sem adott. Mi tehát részéről az ügyet a lovasiasági szabályai szerint befejeztünk nyilváníjuk.

Nagykiszán, 1904. június 22-én.
Welsz Alfréd s. k.
Gárinér Antal s. k.

Magam részéről megbízottaim nyilatkozatához megjegyzem, hogy a Nagykiszai Friss Újság oly hangú válaszára, melyet kaptam, valóban nem voltam elkészülve. En azonban a válasz dacára is megakartam tisztelni egy újság szerkesztőt azal, hogy a dolgot lovasiasági utakon akartam elintézni. Miatán azonban Krausz és Farkas urak e téren elégtételt nem adtak, eljárásuk elbírálatát a becsületesen gondolkodó emberek ítéletére bízom, magam pedig a megtorlást a törvénykezés útján keressem.

Nagykiszán, 1904. június 22-én.
Nagy Samu,
a „Zalai Közlöny” munkatársa.

Halálhírek. Fischer József nagykiszai lakó június hó 18-án szívrohánus következtében 82 éves korában elhunyt Nagykiszán. Halála vesztesség nemcsak a nagykiszai rokonságnak, hanem az itteni ir. hitközségnek is, melynek az elhunyt tevékeny és buzgó tagja volt. Nagy részvételt temették.

Böfi Károly, ny. városi főbíró, 93 éves korában f. hó 21-én elhunyt. Temeztésén megjelent a városi tisztikar Vécsey Zsigmond polgármester vezetés alatt.

Hayek József főgimnáziumi IV. oszt. tan. f. hó 21-én elhalt. Tiszemét évet élt. Szerdán temették a helybeli róm. kath. sírkertben.

Keszorutpótló adományok. F. hó 16-án elhunyt Hacker Mayer ur iránti kegyelet jelölő adakoztak: Hoffmann M. Miksa, Szeidmann Samu 5—5 kor. F. hó 19-én elhunyt Fischer József ur iránti kegyelet jelölő adakoztak: az ir. Szent-egylet felejtéhetetlen gondóknak emlékére 100 kor. A gyászoló család 200 kor. Fischer Igaz és neje 40 kor. Mautl Pál és neje, Fischer Aladár, Klein Ilés és neje 20—20 kor. Strem Vilmos és családja 10 kor. Dr. Dick József és neje, Dr. Halász Miksa és neje 5—5 kor. Reichenfeld Ede és neje 4 kor. Összesen 424 kor. az ir. Szent-egylet.

Aztán Hermance felé fordult az ifjú és mosolygva hita őt is magához.

A fiatal leány azonban nem mozdult, lesütött szemmel, fülig pirulva állott néjei és az ifjú előtt.

Rolboise maga ment oda hozzá, a leány arányhaju kis fejeskékjét két kezébe fogva, úgy lehelté csókját ajkára. Olyan könnyű, illatos, tiszta volt az a csók, mint egy fehér liliumszirm.

Es Rolboise nem bocsátotta el Hermance karcsu derekát. Féltve, vigyázva ölelte magához s a másik kéltő megsejtette, hogy ki lesz a menyasszony.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Németh Andor periaiki kir. járásbíróági díjnyelt a periaiki kir. járásbíróasághoz végrehajtóvá nevezte ki.

Sorozatás. Hétfőn újból megkezdődött a sorozás. Az első napon az 1883. évben születettek, vagyis az I-ső korosztályuk kerülnek sor alá.

Tíz éves találkozás. F. évi június 25-én lesz tíz éve annak, hogy a nagykiszai felső kereskedelmi iskolában tartották meg az első érettségi vizsgát. Az intézetnek 1894-ben végzett övven dékei szoródást költöttek egymással, hogy 1904-ben ismét találkozzanak. Az élt 20 övvendek körül 15 bejelentette érkezését, 6 pedig kimentette távolmaradást. Június 25-én este a Kaszinó helyiségeiben társasavacvora lesz.

A kálvária befejezve. Ne lebebtünk fel a multak fényét. Ne nézzünk bele Deutch Miksa déluték iragikus sorsába. Ó már boldog. Meghalt. Az életet öltő püstyölőeséért felemeltették az esküdték, mert szeretőből tette. A halál pedig szeretőből váltotta meg őt szenvedéseitől. Csőtörtőkön temették el a zserenacsónál ifjút. Deutch Miksa temetésén megjelentek jó barátai és magán-tisztviselők körül többen. A Sugár-úti gyászházban Neumann Ede dr. főrabbi mondott megható beszédet. A temetőbe érve a menet az elhunyt volt iskolatársai vették vállaira a koporsót. Kivitték a sírhoz. Az egyházi szertartás után Fonyó Vilmos volt iskolatársa mondotta el megható búcsu beszédet. A szemek könnybe áldadtak. Azután elhaltok az egyszerű deszkakoporsót, amely egy ifjú reményteljes életének korán befejezett földi pályafutását jelenti.

Padlás tűz. Rapoch Gyula ügyvéd Csengeri-úti házában a hászteremi padlás csőtörtőkön este kigyulladt. A tűzet hamar oltották. A lakás mezenyete megrongálódott és egy része bedől.

Örökre kitiltottak. A héten a rendőrség két váro-unkból örökre kitiltott egyént tartóztatott le. Az egyik Kuzmics Teréz, a másik Novák József. Bántetésük kiállása után eltoloncolták őket.

Nagykiszai Irodalmi és Művészeti Kör dalárdája a keszthelyi iparosok dalkörének meghívására részven a keszthelyi dalkör zászlószentelő Bűnepségén. Az ünnep holnap vasárnap lesz. A kör dalárdája énekműt is előd.

Frans mafom zalilpe a legutóbbi városi közgyűlésen interpelláció alakjában került szóvá. Nem ok nélkül. A megyei közigazgatási bizottság a legutóbbi gyűlésen foglalkozott ez ügygel. Koller I. tván bizottsági tag felhozta azokat a kizsámit-hatatlan károkak, amiket a kögyárvölgyi réteken a vizárdások tesznek, aminek legfőbb oka: hogy „Frans nagykiszai műmalom tulajdonosa a zalilp felállítására kapott hatósági engedélyben foglalt kötelességének nem tesz eleget” s ez irányban sűrűs orvoslást kér. Az ügy megvizsgálás és jelentéstétel végett kidandott a városige alaprajzának.

Agyonlított a part. Kovács Ferenc ukki lakósnak Ferenc nevű fia homokért ment a fán határában levő homokparthoz. Tudósítók jelentése szerint a szegény fiu nagyon bevált a part alá, ez leszakadt s ott nyomta. Halva húzák ki a homok alul.

Jégeső. Tapolcán és vidékén a hét elején nagy vihar és záporosó volt. Néhány helyen jégeső is esett.

Az első vendégek fürdő helyeken oly népszerűséggel bírnak, mint az első focsok a városi lakóknál. Keszthelyről újságolják most nagy örömmel, hogy a balatonparti szállodák első vendégei már odaértek. Rövid idő múlva megkezdődik a szines, mozgalmas fürdőélet, amely a Balaton eme szép partjának tulajdonosa.

Gróf Festetics Tassilo adója. A bécsi adófelügyelőség 8000 koronával adózattat meg Festetics Tassilo gróft, akinek Wienben palotája van s évenként néhét helyet az udvari tünepségnek és lövészenyek idején Wienben szokott időzni. Az osztrák adóhivatalko 200.000 korona után adótatták meg a magyar gróft a ki e miatt panaszt emelt az osztrák közigazgatási bíróságnál. A panasznak nem adtak helyet.

Hazatérő mezei munkások. Egyik Király-utcai olvasónkunk azzal a panaszal fordult hozzánk, hogy a mezeiről este hazatérő munkások veszélyeztetik a vizárokölvezkedést. A munkások a vállalku gyálak az ástól, kapát, kaszát és más éles mezei eszközt, amilyel a járó-kelőknek nem egyszer kellemetlenség okoznak. Ajánlatos volna, ha rendőrségünk megrendelésbályná a hazatérő mezei munkásokat.

Balaton vízviselésének rendezése. A Balaton vízviselésének meghatározása tárgyában Balaton Füreden megtartották az értekezletet, mintegy száz résztvevővel. Veszprémből, Zalából és Somogyból. Az értekezleten Kassay János miniszteri tanácsos elnökelt. A kormányt Téri, Kenessey és Józsa miniszteri tanácsosok képviseltek. Jgyró báró Jeszenszky volt. Megjelentek Ovári, Nessi, Bogay, Széchenyi Viktor, Mezeleányi, Bakó képviselők. Az ügyállást Józsa László ismertette. Az értekezletben többen felszólaltak, de határozatot nem hoztak, mert a szónokok felelőse a mostani vizmagasság fenntartását, másik fele partnyerése céljából az aspasztát kérte a kormánytól.

Tüz Orosztonyban. Levelezőkünk írja. Vasárnap délután 2 ház, 2 istálló a benne lévő takarmánnyal együtt leégett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár egy része biztosítás révén megtérült.

Pedagógusok értekezlete. A népiszkolai törvényjavaslat tervezetéhez a lefolyt nagy politikai anketén kívül pedagógusok értekezletét is összehívta a vallás-és közoktatásügyi miniszter f. hó 17 re a tanítókhöz. Vármegyéknből a kir. tanfelügyelőség ajánlata Szalay Sándor nagykiszai állami elemi iskolai igazgatót, a Zalamegyei Általános Tanító Testület elnökét hívta meg a miniszter erre az értekezletre.

Cigányügy. Csertán Károly alispán indítványára a közigazgatási bizottság a cigányügy országos rendezése előtt a földművelésügyi minisztertől sűrűs orvoslási módot kér. A cigányok tudniillik a fertőző betegségek elhúnt sertésekkel meg oly éber hatóság ellenőrzés mellett is kiásták, a kiástott állatok megehetőtlenn részeit pedig a legelőn elásák, hogy így a fertőző beteg-és a sertések között még inkább elterjedjen.

Képes levelezőlapokat szatócsoék és vegyeskorcsoknál külön iparigazsolvány nélkül árusíthatnak a kereskedelmi miniszternek 1904. május 13-án 12.354 sz. a hozott elvi határozata értelmében.

Uj szakegylet. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szakegyletének nagykiszai főköja a jövő hónapban megalakult. Folyó hó 22-én szepen látogatott értekezleten elvben már kimondották a megalakulást. Az értekezleten Garai szakszer mondott lelkes beszédet az új egyesület érdekében. Az értekezlet 6 tagu bizottságot választott, mely a jövő hó első felében tartandó közgyűlést készíti elő. A közgyűlésre központi kiüldöttek is érkeznek. Az egyesület, mint a vezetőségűl értesülünk, a radikális irányú híre.

Eszküdték összeírására megalakult bizottság ezennel közhírre teszi, hogy a város területén lakó minden férfi, aki magyar honos, a folyó évben legalább 26-ik életévét betöltötte, a magyar nyelvet tökéletesen érti, írni olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, amelyben pedig időleges adómentességet élvez a 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adószára való tekintet nélkül közistviselő, lelkes, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdasz, győztes, vevész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá aki a felsőbb művészi, vagy szakikolált elvégzette, végül aki középiskolai záróvizsgát letette s magát az esküdtészeki alul lajstromba felvételtől óhajtat, az o célból az összeíró bizottság előtt folyó évi június hó 25-től 30-ig a város polgármesterénél személyesen vagy meghatalmazottja által megjelenhetik.

A vívó akadémia, melyet Lovas Gyula kedvelt fővárosi vívómester nálunk rendez, e hó 29-én, Péter és Pál napján nem adtak helyet.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGEDŰ ELISMERT KELLEMEK-IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

fog lefolyni a Polgári Együtt nagytér-
ben. Az akadémián részt vesznek néhány
jónévi amatőr vívó közül a mester
tanítványai közül: Unger Ullmann Elek,
Weissmayer Márk, Weisz Alfréd, Kálmán
Leo, Horvathy Jenő, Neumann Ádám
stb. A program legérdekesebb pontja
szó Vas Dező zalogeszegek mérők
létközése a mesterről, kinek sok éven
közé tanítványa volt: Az akadémiára ven-
dégnek nagyon szívesen látottak, belepí-
díj nincs. Itt emléjköz meg még, hogy
Lovas vívómester, ha leendő tanítványa
akad a nyári két hónapra, július és augusztus
közé új tanfolyamot nyit. Jelentkezni
már most lehet, sőt célzárú melőbb,
hogy a mester itt maradás ez által biz-
tosítottassék.

— Elgázolt bíróné. Kummer György
Varasdi-utcai lakos kocsijával elgázolta
Simon János esztergomegyi bíró feleségét.
A városi közútról szállították.

— A soproni kiállítás ügyében a
nagykanizsai ipartestület a következő
sorokat teszi közzé: Sopronban, a folyó
évi augusztus hó 28-án megnyitandó
kerületi és képművészeti kiállítás
nyitásával kapcsolatosan egy ipari kon-
gresszút tartatik. Sopron, Moson, Zala és
Vasvármegyei bevándolás. Igen kíváncsok
volna, ha városunk iparosága minél
nagyobb számban képviseltetné magát.
— A kongresszus résztvevők 50%-os
vasuti kedvezményben részesülnek. Fel-
hívjuk tehát azon iparos urakat, akik a
kiállítás és kongresszuson részt venni
őhajtsanak, hogy ebbeli szándékukat az
ipartestület irodájában folyó évi június
hó 29-ig bejelenteni szíveskedjenek, hogy
részükre a kedvezményes jegyek iránt
intézkedni lehessen. Az ipartestület elnö-
kége.

— Minden a régiiben. A következő
sorokat tették közzé: „Tekintetes Szer-
kesztő! Égi Becses lapjuk egyik e hónapja
száma szóvá tette azokat a „szajkátos
állapotokat, melyek a nyári szünféléző-
vadász utcadán a Köcsögy-utcadán talál-
hatók. Aki nem ismerős az itteni viszony-
okkal, mint én e sorok írója is azt
híhettem, hogy a közérdeklő felszólalás
meghalasztást nyer az illetékes köröknel.
Nem nyert. Sajnosan kell ezt nékem is.
Mint színházba járónak minden este
tapasztalni. Most már csak arra vagyok
kiváncsi, hogy vajon kinek a hatáskörébe
tartozik ez utca gondozása. Mert mégis
fura: a „hatóság” lehet az olyan hivatal,
amely a város közönségének panaszát
csak úgy „füle mellett” ereszti el a szél-
nek.” Egyebekben maradtam a tek. szer-
kesztőség híve: Egy nem a nagy kani-
zeai színház látogatója.

— Befizetések. A délzalai takaré-
pénztárral egyesült öseregélyző szövet-
kezetenél, a folyó hó 29-ére eső befizetések,
az öseregély, e hó 30-án tartanak meg.
— Hirdetmények. A m. kir. állam-
vasutak igazgatósága különféle szöve-
t- és rövidírási-cikkek szállítására hirdét
pályázatot. Ily cikkek: külföldi helyem-
kelem, moquette, satin, jutavászon, vatta,
zészölőszövet stb. Az ajánlatok benyújtási
határideje évi június hó 20-ika. A szállítási
feltételek az igazgatóságnál (Budapest, VI.
Andrássy-ut 73. II. emelet, 40. sz.)
tudhatók meg. Sopron, 1904. évi június
hó 9-ikén.

A m. kir. államvasutak kezelésében
levő marosvásárhely—szászvárosi helyi-
érdekű vasút Szászváros állomásától a
tervezett Déda állomásig mintegy 26
km. hosszban készítenő vasútvonalon
létesítendő munkára és teljesítményekre
a m. kir. államvasutak igazgatósága nyil-
válos versenykiírást hirdet. Az ajánlat
benyújtási határideje é. évi június
hó 9-ike. A részletes pályázati hirdet-
mény hivatali helyiségünkben megtekin-
thető. Sopron, 1904. évi június hó 11-ikén.
A soproni kerületi és kereskedelmi ipar-
kamara.

SZÍNHÁZ.

A múlt hét határegyiképpen be kell
számolnunk Romeo és Julia és Gasparone
előadásával. Az első érdekesebb tette
Hevesy s Mariška fellépése Julia szerepé-
ben. Aki szeretik figyelemmel kísérni a
tehetség fejlődésének fokozatát, azok
bizonyára gyönyörködtek Hevesy játéká-
ban. Jók voltak a többiek is, azonban
külön meg kell emlékeznünk Déri
Béáról, a társulat új tagjáról, ki Mercutio
halálkísélete jelenetében igazán nagyszerű
volt. Csupa élet, realitás.

A Gasparone előadás oly precíz és
minden ízben kielégítő volt, hogy erről az
estéről csak a legnagyobb dicserét hang-
ján emlékeztethetünk meg. Ruzsinszky
hatalmas és ártatlanokban bámulatosan

gardag hangja és a nemes könnyedség,
ahogy énekel és játszik, óriási hatást
értek el. Remekelt Róza is, Kozma,
Nagy Dező, Szilágyi Etel, Károlyiné,
miad kitűnően megállták helyüket. Dicserét
illeti még az ének- és zenekart és a
mintaszereplő rendezést.

Tartalmas és modern dráma következett
híffón: Rutkay György darabja, a Sötét-
ség. Ez este Makó Aidát illel a bábér.
E nagy tehetségű művész Emma szere-
pében igazán megrendítő drámai erővel
játszott. A második és Déri Béla kiváló
alakítását nyújtottak. Károlyiné komoly
szerepében is elsőrendű erőnek bizonyult.
A szerdai előadásban félti lehet, hogy
a publikum, mely minden lehetetle-
ségeit megfeszítve, extazisban külti az aréna
faoldalait. Ilyen hatást az aréna három
esztendője óta még nem ért meg. A publi-
kum taposott, nevetett, kiabált,
sőt voltak kik ordítottak. Ez a lelkesedés
lással volt határos. A Csodagyermeket
adták; egy francia szellemességű és
merész invenciókkal legkiválóbb kvalifiká-
lással megirt kolosszális díszmunkát. A sok
életművel megalakított alakokat a
szereplők kivétel nélkül jól elevenítették
meg. Nagy Dező fölművelhetetlen
kedélyességével, Déri Béla kiváló alakítói-
képességével, Makó jétékkel finomságai-
val nagy hatást értek el. Három élel-
humorál hatott Magyar János első
nagyobb fellépésén. Izázn ritka vidéki
szépségű és megfigyelő képességű oly nagy
mértéke, amilyen Magyarban lakozik.
Neki még sok mulatságos estét fogunk
köszönhetni.

Ily hatás után valószínű, hogy a Coda-
gyermek a szezon folyamán még egyszer
színelkerül.

A Troubadour nagy opera előad-
ására vállalkozott a színházunk. A szin-
társulat sokoldalúsága, fegyelmessége,
gazdasága kiváló erőken igazán ké-
sz ez este nyilvánult teljes pompájában.
Operai előadás elé a vidéken bizalmat-
lansággal tekinteni természetesen dolog.
Ugy vagyunk vele, mint voltak a szin-
padal Shakespeare korában, midőn disz-
telt helyett jeltőlábakká kérék a közö-
séget, hogy ezáltal jobbra érdegy híd-
véket, ellenben balra hullámzó tengert
tessek elképzelni. A vidéki operai előad-
ásoknál is sok esetben nem történik egyéb.
Fantáziáinkat erősen működtetése kell hoz-
nunk, hogy elhiggyük a szereplő hőlygnek,
hogy amit ő művel az nem csak mar-
kírozása megkiváncsító hatalmas kolóra-
turaúak. Mi csüörtökön este művészek
állunk szemben. Ruzsinszky
Ilona hatalmas művészi képességei ez
este teljes pompájukban ragyogtak. Hang-
jának ereje, bravuroz iskolázottsága,
simasága, tisztasága és az a bámulatos
könyedség, ahogy ezzel a hatalmas hang-
nyaggal bánik, igazán lebilincselte azt
a csupa intelligens, zenekedvelő elemek-
ből álló közönséget, mely az arénát ez
este megtöltötte. Ruzsinszkyt a vidék
első kolaturat énekesnőjének tartják.
Kozma érces tenorja szintén nagyon
szépen érvényesült. Farszót szerepében
dicserősen kiartott az örök csökönése
nélkül. Róza imponáns baritonja is
uraikodott; nem győztük csodálni azt a
rohamos haladást, melyet Róza tavaly
óta tett. Kövessynét is volt alkalmunk
látni és hallani. Nála énektudás mellett
játékbeli kiváló képességei is érvénye-
sültek. Nagyon szépen énekelte Turý
Mariška. A kar kifogástalan, a díszletek
szépek, a jelmezek lényesek voltak.

TÖRVÉNYSZÉK.

A keszthelyi vasutak bűnpere.

A vasuti sztrájk hullámai annak idején
a Balaton Szt-György—Keszthely helyi-
érdekű vasút alkalmazottjai közé is el-
jutottak. Ők is a többiek felszólítására
abahagyták a szolgálatot és ezért, mint
számos több helyen is látjuk, nekik is a
büntető igazságszolgáltatás előtt kell
számot adniok teltükért. A nagykanizsai
kir. ügyészegye vírártára folytan szerdára
volt ez ügyben a főtárgyalás kitűze a
helybeli kir. törvényszék elé, amely tár-
gyalás eredménye elé kíváncsian néztünk,
azonban az ügy e tárgyaláson befejezett
nem nyerhetett. Tizenkét vádlott állott
a törvényszék előtt, mely Tóth László
érv. elnök vezetésével állt. Kiss István és
Gyenes Dező itélőbírákban állott, a
vád képviselőiben Orósy Lajos dr. kir.
ügyész-jelent meg, Radóthy Ödön állomás-
főnök védője Schwarz Adolf dr. ügyvéd;
Rákos Vilmos főbírási főnök, Laki József,
Papp Ferenc és Szemler János közöny-
vezetők a Tokodi Ferenc állomásai előjár-
védője Györfy János ügyvéd helyettese
Chák Árpád dr. ügyvédjelölt; Bujdos Pál

raktárnok védője Etlényi Géza dr. ügy-
véd; Dvén Pál raktárgépcárnok, Erdélyi
Dániel főoklász, Kopecsányi Sándor má-
bász, Csillag Armin kalász és Ferenci
István védője Hochstädter Sándor dr.
keszthelyi ügyvéd volt. Nagy Endre
gyakornok és Peller Imre helyettesfőnök
védők nékülti jelentek meg. A vádirat
felolvasása után a törvényszék a vádlot-
tak kibíhalgatását rendelte el. A vádlottak
egybehangzóan vallották, hogy nekik a
szombathelyi üzletvesztőségétől május hó
24-án egy távirat érkezett, amely jelen-
tette, hogy a szombathelyi üzletvesztőség
összes vonalára a forgalom beszünt és
iggy nekik is minden vonatot meg kell
állítaniok. Előzőleg ők aztárkólnoi nem
akarták és ezt az is bizonyítja, hogy
semmiféle gyűlést nem tartottak, az első
éjjeli vonatokat pedig mind rendezés
kiesztették. Az alantaszabbak még azt
vallják, hogy amit tettek, azt a főnök és
más előjárók utasítására tették. A
vádlottak kibíhalgatása után következett
14 tanuak a kibíhalgatása, ezután pedig
Schwarz Adolf dr. védő a bizonyítási
eljárás kiegészítését kéri akként, hogy
kerestessék meg a kereskedelmi minis-
ter az iránt, hogy midő jogviszony áll
fenn az állam és a Keszthely—Balaton-
szentgyörgy vasút részvényársaság között,
mert azt hiszi, hogy e vasút még nem
kezelteik államiilag. A többi védő ezen
indítványhoz hozzájárult, amely kérelem-
nek a bíróság helyt is adott és ezen ok
miatt a főtárgyalás további folytatását
elnapolta. A tárgyalás délután hat óra
felé ért véget.

KÖZGAZDASÁG.

Az iparfejlesztés.

Az elmélet néha a gyorsvonal seb-
ségével törtét előre, ám a gyakorlat
rendszerint csak a tehervonat lassúságával
kődét, sőt néha meg-megáll és hosszabb
időt veszteszgel. A képviselőház pénzügyi
bizottságának csak imént bemutatott
elmékirat, amely az iparfejlesztés elmé-
letét tárgyalza, ma már átment az
Országos ipartanács rostáján. E
tanácskozás az ipar kiváló képviselői,
az iparpolitikák többé-kevésbé hivatott
intézői, a kereskedelmi és iparkamarák
titkárai sokat és okosan beszéltek, de
végre is ar, amit elmondtak, az amit
javaslata hoztak, sokszor el volt már
mondva, anélkül hogy a hazai ipar fej-
lődése tenéik valami lényeges eredményekre
hivatkozhatnánk.

A többek közt beszélték a közszállí-
tásokról, a hazai anyagokat feldolgozó
ipar támogatásáról, a kézműiparok gyár-
iparrá fejlesztéséről, kartell-törvény, mun-
kás-balesebtiztosítási és sztrájk-törvény
alkotásáról, az ipartelepek decentralizálá-
sáról, az ipari szakoktatás fejlesztéséről
és gyakorlatiasabbá tételéről, a tisztés-
ségletlen versenyéről, az állami támogatás-
sá a kézműiparrá való kiterjesztéséről,
a tanoncgyőről, végül — igen előkeredett
hangon — az állami gyárak kéros ver-
senyéről. Hogy a felszólalók mindezeről
mit mondtak, minő javaslatakat tettek,
azt feleslegesnek tartanók e helyen repro-
dukolni, mert hiszen az egyesletekben és
a sajtóban évek hosszú sora óta foly-
nak a viták e kérdések felett és joggal
mondhatjuk, hogy az iparfejlesztés
elméletével már meglehetősen tisztá-
tában vagyunk.

De hogyan állnak ez ügygel a javas-
latok gyakorlati megvalósítása terén? E
kérdésre az áukét nem adott választ,
nem is adhatott, mert vannak dolgok,
melyek bár sarkalatos kérdésekként lé-
pnek előtérbe, a kormány intésményei
körében — és ilyen az Országos ipar-
tanács is — nem fenyegethetők. Így a
többek közt nem említette fel senki,
hogy addig, amíg improduktív célokra
száz és még több milliót kell áldoznunk
és amíg ez okból a magyar állam iparfej-
lesztési célokra csak évi 2-3 milliót koroszt
áldozhat, addig nagyobb szabású ipar-
fejlesztésről szó sem lehet. Arról sem
igen esett szó, hogy öndül, magas fokra
fejlesztett ipar megeremelésének a közös
vám területet újat állja.

Képesek lesznek-e ezeket a nehézsége-
ket a kereskedelmi miniszter, Sztéreyi
minisiteri tanácsos, Wekerle Sándor és
mások, akik a nagyunknak keresztvívó-
lének élők állnak, leküzdeni, azt a jövő
mutatja meg. Az emlékiratba foglaltak
és azánként elmondottak kétségkívül
igen ádós dolgok, de majd tapasztalni
fogjuk, hogy az állam buzgalma a péz
hiánya, az egyesek vállalkozási kedvét
és osztrák verseny nednkivül lohasztá-
ják és örüdtük, ha csak tiszdesze is
teljesül annak, amit elérni őhajtnak.

Ezért mondjuk, hogy ebben az ügyben
az elmélet és a gyakorlat igen távol,
sintse megközelíthetetlen távolságban áll-
nak egymástól és ha Hieronymi Károly
kereskedelmi miniszter és munkatársai
buzgalmasan sikerül a két ellentétes
póttat közelebb hozni egymáshoz, a nemzet
örök hálfájára tarthatnak számot.

IRODALOM

— A nagy háború. Páratlan művészi
értékű díszművel fogja meglepni előze-
tőt az Egyetértés: a most folyó japán-
orsos háború történetét írta meg és
művészi kivitelű képekkel ékesítve. „A
nagy háború” címmel kiadja. E pompás
albumot az Egyetértés minden előzetője
ingyen megkapja s mint az orosz világ-
hatalom összeomlásának hiteles történetét
könyves szobája díszhelyére fogja állítani.
E readeitelenek megfelelően a nagy mű
külöleg is fényes kiállításban jelenik
meg és ugy a könyvnyomató, mint a
knyvnyrtók ipar remeke lesz. Az Egyet-
értés a pompás ajándékon kívül kiválóan
ajánlja barabás és minden ízben nemzeti
politikája, melynek irányára nézve csak
annyit mondunk, hogy valamint a függet-
lenségi pártnak, azokképpen az Egyet-
értésnek is Kosuth Ferenc a vezére.
Az Egyetértés a függetlenségi elveket
szolgálja közel negyven esztendeje és
szolgálati fogja a jövőben is, mindaddig,
amíg diadálra juttatja. Az Egyetértés az
elmúlt négy évtized alatt a magyar közép-
osztály vezérlapjává küzdött fel magát,
mely óriási terjedelműt fogva abban a
helyzetben van, hogy mindennap kielégítse
a gazda, a kereskedő s az iparos osztá-
lyon kívül ugyazólván minden olvasójának
érdekeit. Ennek köszönheti, páratlan elter-
jedését, valamint olcsó előfizetési díjainak.
Az Egyetértés ugyanis negydedre 10
korona, lelkészek, tisztviselők, tanárok,
tanítók, jegyzők, honvédkatonatisztek és
orvosok ellenben 7 koronáért kapják
kedvezményes árban.

— A „Honi Ipar” június 15-iki szá-
mának vezércikkét Weisz Berthold udvari
tanácsos, orsz. képviselő írta, ki hatalmas
tanulmányban bírálja meg a kereskedelmi
miniszter programját. Ezen program
bírálatának van szóna ezen kívül a lap
egy jó része és mondhatjuk hogy a „Honi
Ipar” e kérdés kimerítion világítja meg
minden oldalról. Különböz figyelmet érdemel
az angol munkásmozgalmak elfajlásáról
szóló cikk, mely egész új dolgokat mond
el a tökéletesen megszoktakról.
— A legkedvesebb vizsgai ajándék.
Nagyobb örömben és kedvesebb meglepe-
tésben nem részesítheti azúls a gyer-
mekét, ha a sikerült vizsgákért az Éu

Ujságomat rendel meg neki jutalmul.
Mindem vasnapra szüneteltetve, kedves-
kedvebb olvasmányokkal, képekkel
köszönti be kis olvasóit, hétről-hétre
megújítja örömet a gyermeknek. A szülők
és tanítók ez meg száz levélben adnak
kifejezést hálaájuknak az Éu Ujságom
egy hivatast teljesítő működséért; a
családok, iskolák az Éu Ujságomból meri-
tenek, mint tiszta forrásból szepőt, jót a
gyermekeknek. Előfizetési ára negydedre
2 korona. Mutatványszámot ingyen küld
a kiadóhivatal, Budapest, Andrássy-ut 10.

— Magyar Lányok. Az a fontos kul-
turális hivatas, melyet a Magyar Lányok
a ledányvelés terén teljesít, az a szere-
tel és elismerés, melyben az olvasói, a
szülők és tanítók részesítik, a legfőnyeb-
ben bizonyítják a Magyar Lányok nagy
népszerűségének. Változatos, eszrakoztató
és mulattató olvasmányok mellett a tanul-
ságos komoly cikkek a háztartás, nevelés,
kérteszet, konyha, főfoglalkozások,
illetmenli cikkek gazdag tárházat nyújta
minden száma. Magyarországi írónak,
festőnek színe-java közreműködik, hogy
a lap minél gardagabb és tartalmasabb
legyen. Fialat lányoknak alig ajánlható
kedvesebb olvasmány a „szünlőre, a
Magyar Lányoknak. Mutatványszámot
ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, And-
rássy-ut 10. Előfizetési ára negydedre 3
korona.

Szerkesztőség:
Dr. Villányi Henrik, felelős szerkesztő.
Kiadó: Ifj. Wajdits József.

Minden családnak

sajjt jól fel fogott érdekében csak is

**Kathreiner-féle
Kneipp-malata kávét**

szabadna pótlékkal használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

VEGYES.

— Amateur-fényképezészekkel Általános
elismert kitűző szalon- és mű fényképezési ké-
szülékek, felmúlhatatlan minőségű pillanet
képi apparátusok, valamint mindenféle fény-
képezési cikkek Mell A cégél (Bécs, Tuchlan-
ben 9. ca. és kir. udvari szállító) kaphatók.
Ezen üzletig alapított 1854-ben.
Kivárta nagy képes árjegyzéket bérmentve
küld a cég.

Nyilttér

Az e rovat alatt közöltétek nem vállal
felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Feljejtőtelően jó férjem elhunya
alkalmával az igaz barátég és a
jóleső megtisztelő részvét annyi
jelével találkoztam, hogy inditaván
érzem magamat mindazon egyének-
nek és testületeknek, kik a boldog-
keltet temetésén megjelenini kegyes-
kedtek és részvétüket irabban és
kösorunk küldésével kifejezték, es-
uton is hálás köszönetemet nyilvá-
nitom.
Öz. Botffy Károlyné.

**Vese, húgyhólyag, húgydara és a
kövesybetegségek ellen, továbbá a
légrő és emésztési szervek hurutos
bántalmainál, orvosi tekintélyek által a**

Lithon-forrás
SALVATOR
alkorrel rendelve lesz.
Hugyhajtó hatása!
Kellemsen izul — Könnyen emészthető
Kapható ásványvízkereskedésekben és
gyógyszertárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

Z. K. 904.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmarkább gyomor- és alvástálmak, gyomorgörge és gyomorból, rögzült székrekedés, májvántalom, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb né betegségek ellen, e jeles háziáruknak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy leposztalt eredeti dobozban 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyegettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel „A. Moll“ felirattal ónoszártal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bebizonyított azor köszvény, csux és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszer. — Egy üvegtel eredeti üveg ára 1 kor. 90 Hn

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik gyermek és hölgy szappan a bér akkori ápitására gyermekek a felidők részére.

Ára darabonként — 40 Hn. Öt darab — 1 kor. 80 Hn.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszáteküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Béca: Tuchaubau 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf Fiai.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziáru, a mely már több mint 33 év óta megbiható bebizonyított alkalmatlank háziáruknak, székrekedés, májvántalom, vér teltség, aranyér, rögzült székrekedés, májvántalom, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb né betegségek ellen, e jeles háziáruknak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy leposztalt eredeti dobozban 2 kor.

Intés. Később utunkok miatt megkérjük, hogy a Richter-féle Liniment. Caps. comp. nevű háziáruknak, székrekedés, májvántalom, vér teltség, aranyér, rögzült székrekedés, májvántalom, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb né betegségek ellen, e jeles háziáruknak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy leposztalt eredeti dobozban 2 kor.

• Richter F. A. és Társa, cs. és kir. udvari szállító, Budapest.

Cseplőgép tulajdonosok figyelmébe!

A m. kir. belügyminiszteri rendeletnek megfelelő

„Mentőszekrények“

legelőszobában kaphatók: Dragéria a vörös keresztthez Nagykanizsán.

Férfiak ingyen kapnak.

olyan új találmány orvosokat, mely az elvesztett vörít újra meghozza. Próbacsomagot 1 egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatremétebb csodaország, mely megmentett ezeket, a kik fiatalok kihágások folyása nem bajokban, szifiliseben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez ököb elhatározás az intézet, hogy egy ingyen orvosot magasztos könyvvel együtt mindenkinél ingyen küld. Kizár a házióvossággal a baj otthon gyógyítható, a mindazok a kik a fiatalok kihágásokból származó némi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősítés szükséges csodálatos eredménytel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írat State Medical Institute az alatt jeltett cívre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet legkülönbözőbb azokat akarja megmenteni, a kik kereset céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyítható ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írat érte bárholon magyarul, mire tíkötörés mellett postafordulival egy ingyen csomag orvosot kap magyarul könyvvel együtt. Írjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senkinek fogja megmutatni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 17 Elkiron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentesítendő.

1908 óta forgalomban.

BERGER-féle Gyógy-KÁTRÁNY-SZAPPAN

mindennemű bőrkétegek ellen, nevezetesen kizárólag, általánosan, gyomor- és alvástálmak, gyomorgörge és gyomorból, rögzült székrekedés, májvántalom, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb né betegségek ellen, e jeles háziáruknak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy leposztalt eredeti dobozban 2 kor.

Berger-féle Gyógy-Kátrány-Készítmény.

az emberiség számára legelőszobában kaphatók: Dragéria a vörös keresztthez Nagykanizsán.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan...
G. Moll & Comp. Wien, I., Starng. 8.

Raktár Nagykanizsán: Prager Béla gyógyszerésztára, valamint Magyarország több gyógytárában.

A legjobb legfájlalóbb reggeli

Könnyen megemészthető erősítő

Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé

főzésre és nyersen való évésre egyaránt a legjobb

Tiszta Kakao és cukor

Grand Prix Paris 1900

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár BUDAPESTEN, Deák Ferencz-utca 7. szám engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra a kimutatott földadó vagy a szinleiben fogantatott becslés alapján.

Kölcsönkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokir hitellelített alakban csatolandó.

A legkisebb engedélyezett kölcsön 2000 korona Drága kölcsönök konvertáltsanak eosebakkra

Bármilyen kérdések a fenti címhez írásba, gyors ellátással nyer.

Munkatársok alkalmával a legelőszobában kaphatók: Dragéria a vörös keresztthez Nagykanizsán.

F. J. Wajdits József

Szénásy

levélpapírja

legjobb csontlevélpapír.

KAPHATÓ: F. J. Wajdits József papirkereskedésében.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Régi hírneves kénfürdő Horvátországban.

Varazsd-Toplica

a Zagorai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemre Prof. Dr. Ludwig ndr. tanácsos által 1904

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felmulasztatlan hatása van izom és izlet rheuma, izlet betegségek, gyulladásos és csonttörési összehúzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint facsra stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesebajok, hólyaggyulladás, górcsók, álom és ligany mérgezésnek stb.

IVÓKURA, garat, sége, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérsnél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel. Hegyi vízvezeték. Hédegviz kurák zuhanyanyal képp szoriat, egész éven át nyitva

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ültetvények, szép kirándulások. — Állandó szekek, a zágrábi kir. operaház tagjából. — Zene- és táncostélyek stb.

A varazsd-toplicai állomáson naponta társakocsi várja a vendégeket. Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállítás előbb a fürdő intézőségétől megrendelendő.

Orvos tudakozódásokat a fürdőorvos Dr. LONGHINO A ad.

Prospektusokat és brochurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

4% -OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi előrangú pénzüintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értéke I. és II. helyre 15 — 65 évig terjedő időtartamra. Személyhitelt fapoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan. Bank- és magánadóságot konvertálás.

Meller Lajos és Társai bankbizomány

Budapest, VI., Dávid utca 15. (Törvényszéktilog bejegyzett cég.) (Vilász bányeg)

PENZ

STEYER gyógyintézet TÖBEL-FÜRDŐ GRÁCZ MELLETT

IDÉNY: május — október. 380 méter a tenger sáine felett.

2 vasúti állomás Grácból kocsival egy óra. Posta- és távirat állomás.

Rég ismert vastartalma (akrothermia) acéltörés 30 fok C. (35 fok R.) — 25 fok C. (30 fok R.) Mérsékelt klíma, erdős erdőterület, kiterjedt fenyveserdők. Gyógyjavulatok idegrendszeri ideggyengeség, hátrányos betegségek, hystéria, görcsök, neuralgia stb. ellen. Női betegségek: vérszegénység, bél- és hólyaggyulladás. Igen ajánlható adóskóknak és gyenge gyermekeknek. Gyógyászok: külön gyógy- és uszobában. Kádfürdők melegvizrel, fenyőfürdők, villanyos fürdők, masszázs, ultrahanggyógykezelés, napfürdők sat. Olcsó lakások és egyéb szobák, villák, gyógyterem, kiutató étterem, kintő senokar.

A fürdőigazgatóságnál kimerítő prospektus ingyen és bérmentve. Dr. BUMAUEV SÁNDOR, orvos tulajdonos.